

Lietuvos Vyskupo Konferencijos pirmininko sveikinimo žodis Šventajam Tėvui Lomžoje

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Episkopato, atsikūrusios nepriklausomos Lietuvos vyriausybės, brolių kunigų atsikūrusių vienuolių ir visų Lietuvos katalikų tikinčiųjų vardu sveikiname Jus, Šv. Tėve, atvykusį su apaštališku vizitu į šį gražųjį Lenkijos valstybės Lomžos miestą, kurio artumas prie Lietuvos sienos ir Jo Ekselencijos Lomžos arkivyskupo palankus kvietimas suteikė mums gražią progą su Jumis susitikti. Šis susitikimas mums ypatingai džiugus ir mielas, nes čia mes jaučiame ne kaip svetimieji, bet kaip savi tarp savųjų. Visiems žinoma, kad žymi šios vyskupijos gyventojų dalis kalba lietuviškai. Jie čia ne emigrantai, ne tremtiniai, o nuo seniausių laikų vietiniai gyventojai, išsaugoję per kartų kartas savo brangųjį dvasinį paveldą — meilę katalikiškam tikėjimui, lietuviškai kalbai ir kultūrai. Šiandien mes vieniame su jais kaip viena lietuviška šeima ir reiškiame Jums, Šv. Tėve, savo nuoširdžiausią dėkingumą, pagarbą ir meilę. Glaudžiamės prie Jūsų tėviškos širdies, žinodami, kad tik Jūs jautriai suprasite mūsų siekius ir užjausite mūsų sunkumuose bei sielvartuose.

Jau 600 metų kaip Lietuva, būdama katalikiška šalis, yra palaimingoje Apaštalo Sosto globoje. Tai suteikė jai pasitikėjimo ir ramybės net audringiausiuose metuose, nes žinojo, kad „Petro laivas plauks kaip plauks ten, kur Kristus iria jį, nors neliausis vėjas kaukės ir audra baisi“. Jūs, Šv. Tėve, dėka Apaštalo Sosto globo mūsų tautai tapo dar palaimingesnė ir dosnesnė. Juk Jūs išaukštinote mūsų tautą palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulio garbe, sustiprinote Lietuvos Katalikų Bažnyčią naujais ganytojais vyskupais, kurių naujaisiais džiaugsmu ir dėkingumu Jums pritarė kaip jau konsekrutais Sekminių šventėje — Juozapas Tunaitis, Vilniaus arkivyskupo augziliaras ir vysk. Sigitas Tamkevičius, Kauno arkivyskupo augziliaras. Visais reikšmingais mūsų tautai momentais Jūsų tėviška širdis

Olimpinio komiteto pasitarimai

Vilnius. — Birželio 6 d. Lietuvos radijas pranešė, jog Lietuvos Olimpinio komiteto nariai (LOK) buvo Barcelonoje neoficialiam pasitarimui su Catalonijos olimpinio komiteto. Lietuva pasirašė dokumentą su COC, jog suteikiamas jai leidimas dalyvauti visuose 1992 metų olimpinuose įvykiuose, kurie įvyks Catalonijoje, COC ir Pabaltijo olimpiniai komitetai sieks gauti Tarptautinio olimpinio komiteto pripažinimą birželio 13 d.

Taip pat buvo pranešta, jog LOK nusprendė 1972 metų olimpinuose žaidimuose laimėjusiam Vladimirui Česlunui aukso medalį įteikti šiais metais 1,000 rublių kompensacijos už sužeidimus, kuriuos jis patyrė iš Sovietų dalinių, kai jie jį sumušė ir sužeidė Lietuvos muitinės poste.

surasdavo mums paguodos ir pastiprinimo žodį, o Jūsų Apaštalinis laiškas Lietuvos vyskupams švenčiant Lietuvos tautos Krikšto 600 metų jubiliejų, mums buvo lyg dvasinio atgimimo chartija, kuri pažadino mūsų tautą dvasiniam ir tautiniam prisikėlimui. Džiaugdamiesi Apaštalo Sosto palaimos dosnumu, turime viltį, kad artimiausiu metu Jūs pasireikš ir diplomatinio santykių tarp Vatikano ir Lietuvos vyriausybės pilnutiniu atnaujinimu.

Šventasis Tėve, šiandien Jūs esate labai arti Lietuvos sienos. Esame įsitikinę, kad Jūsų meilė Lietuvai yra taip didelė, kad Jums nebūtų per sunku pratęsti šią savo apaštalinę kelionę iš Lenkijos ir Lomžos tiesiog į Lietuvą ir jos sostinę Vilnių. Gera žinoma, kokios kliūtys pastoja tam keliui, bet turime viltį, kad sekančiais metais Lietuvos žemę pasieks Jūsų palaimos žingsniai. Šiandien gi visos mūsų tautos vardu galim pareikšti: Šv. Tėve, mes visa širdimi Jus mylime, Jūsų laukiame ir kviečiame aplankyti mus kaip savo vaikus.

Kai prieš 6 šimtmečius Lietuva krikštu įsijungė į Europos krikščionišką tautų šeimą, lenkų tauta, jau būdama artima mums geografiškai, tapo pati artimiausia ir katalikiško tikėjimo bei kultūrinio bendravimo atžvilgiais. Šiandien visi pripažįsta, kad lietuvių tautai tai buvo Dievo Apvaizdos dovana ir malonė, nes tuo būdu Lietuvai pavyko išvengti vokiško bei švediško protestantizmo ir atsisipirti prieš rusišką provokaciją. Nežiūrint tarp mūsų iškilusių praeityje kai kurių nesupratimų, mes lietuvių niekad neužmiršome, kad mus jungia vienas krikštas, vienas tikėjimas ir meilė Šv. Tėvui. Todėl reiškiamo lenkų tautai, kaip tikėjimo broliams, savo nuoširdžiausią pagarbą ir meilę. Dabar, kai Lietuva pergyvena didžiulį išmėginimų valandą, mes turime viltį, kad lenkų tauta broliškai palaikys mus, siekiančius tautinės laisvės ir nepriklausomybės.

Šventasis Tėve, Jūsų apaštalinis vizitas ir palaiminimas tesuvenija mūsų širdis Kristaus tiesoje ir meilėje.

Lietuvos Vyskupo
konferencijos pirmininkas
**Vincentas
kardinolas Sladkevičius**

Landsbergis Gorbačioviui

Miunchenas. — Čia „Laisvosios Europos“ radijas pranešė, jog birželio 5 dieną Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis parašė atvirą laišką prezidentui M. Gorbačioviui, kurį ten paskelbė Lietuvos Parlamento informacijos biuras. Laiškas yra labai trumpas: „Pone Prezidente, aš prašau jus viešai pareikšti, jog visi žinojau, kad kol Jūs būsite savo pozicijoje kaip prezidentas, nebus panaudota karinė jėga prieš Lietuvos Respubliką ir prašau sutikti pradėti igaliojotą derybas, kad ryšiai tarp mūsų kraštų būtų sunormalinti“.

Kai Sovietų prezidentas Michailas Gorbačiovas išvyko į Norvegiją formaliai priimti Nobelio Taikos premiją, sovietų daliniai pradėjo aplink Lietuvos Parlamentą savo neįprastą veiklą, tai Lietuvos Respublikos prezidentas Vytautas Landsbergis paprašė dėl susirinkti ir saugoti Lietuvos Parlamentą iki baigsis Rusijos Respublikos prezidento rinkimai. Čia matome, kaip lietuviai, susieme rankomis, pradėjo pirmąją naktį saugoti Lietuvos Parlamento rūmus (Gaila, kad nežinome jų pavardžių).

Pirmą kartą renkamas prezidentas

Maskva. — Rusijoje jaučiama pakili nuotaika. Tūkstančiai kalinių ir jų sargybinių, tarp daugelio milijonų žmonių, pirmą kartą demokratiškai renka savo prezidentą tūkstant metinėje Rusijos istorijoje.

„Mes turėjome mums primestus vadus nuo Jono Žiauriojo laikų, pagaliau Rusija turi progą balsuoti“, pasakojo Arnoldas Jeremeno, Magadano demokratų grupės organizatorius, „Washington Post“ korespondentui D. Remnick. Šios dienos balsavimui panaikina šimtmečius buvusią diktatūrą.

Senato svečias, jei išrinktas

O Maskvoje tūkstančiai žmonių pirmadienį išėjo į sostinės gatves, pasisakydami už Borisą Jelciną. Jie neabejojo, kad jis bus išrinktas jų pirmuoju prezidentu. Jei jis bus tikrai išrinktas, tai numatoma, kad jis sekančią savaitę vizituos Washingtoną, rašo tas pats

Rusijos kandidatai

Maskva. — Šiandien Rusijos Respublikoje paskelbta nedarbo diena — prezidento rinkimai. Kad įvestų prezidento postą, rusų deputatai padarė 150 pataisų Rusijos Federacijos Konstitucijoje. Deputatai taip pat įsteigė ir konstitucinį teisumą. Rusijos prezidentas bus vyriausioji valdžia, tačiau tą valdžią kontroliuos liaudies deputatų suvažiavimas per tarybą. Jelcinas savo viceprezidentu pasirinko Rusijos deputatų grupės „Komunistai už demokratiją“ vadovą pulkininką Aleksandrą Ručkų. Jis balandžio mėnesį vykusiam deputatų suvažiavime paskelbė savo grupės — komunistai už demokratiją — ikūrimą ir sužlugdė Rusijos Komunistų partijos planus nušalinti Jelciną. Jo oponentas N. Ryžkovas savo viceprezidentiniu kandidatu pasirinko buvusį Afganistane KGB viršininką ir dabartinį Sovietų Vidaus reikalų ministerio pirmąjį pavaduotoją generolą pulkininką Borisą Gromovą. Yra dar ir kiti 3 pretendentai — Pavolgio-Uralo karinės apygardos vadas gen. pulk. Albertas Makašovas, Kemerovo srities tarybos pirm. Amanas Tulejevas ir Sovietų liberaliųjų demokratų partijos pirm. Vladimiras Žirinovskis.

„Washington Post“ dienraštis. Jis būsiąs JAV Senato vadų svečias. „Mes jį pakvietėme dėl to, kad jis yra labiausiai žinomas ir svarbiausias politikas Sovietų Sąjungoje“, pasakė senatoriaus Robert Dole padėjėjas Senate.

Rekia 50% balsų

Žmonės gatvėse viešai kalba, kad atėjo laikas Rusijai atsikratyti komunistų visam laikui. Tik dabar paaiškėjo, kad rinkimuose dalyvauja 6 kandidatai. Gorbačiovas yra sąjungos vadovas, bet Rusijos prezidento rinkimai yra istorinis įvykis ir valdžios decentralizavimą ir visos sąjungos sudemokratinimą. Nors Jelcinas, kuris išstojo iš Komunistų partijos žmonių pasirinktais kandidatais, tačiau yra nemaža galimybė, kad Jelcinas gali iš pirmo karto negauti reikalingų 50% balsų daugumos ir turės po dviejų savaitių vėl rungtis su kitu kandidatu. Komunistų partija turi du savo aiškius kandidatus — buvusį ministrį pirmininką Nikolajų Ryžkovą ir buvusį Vidaus reikalų ministrį Vadimą Bakatiną.

JAV LB peticija prezidentui Bushui

Chicago. — JAV LB Krašto valdybos Visuomeninių reikalų taryba paruošė peticiją JAV prezidentui George Bush, kad jis suteiktų diplomatinį pripažinimą demokratiškai Lietuvos Respublikos vadovybei, kad pasmerktų sovietų vykdomus karinius veiksmus ir žudymus Lietuvos teritorijoje ir pasienio kontrolės punktuose, kad sulaukėtų JAV ekonominę pagalbą SSSR, kol nebus išvesti OMON kariniai daliniai iš Lietuvos ir sugrąžinti Lietuvos televizija bei kiti užgrobti pastatai.

Muzikos šventės metu ši peticija buvo pasirašyta keliolikos tūkstančių lietuvių bei amerikiečių ir pasiūsta į Baltuosius rūmus birželio mėnesio pradžioje, pranešė JAV LB informacijos tarnyba.

— Maskvoje vakar leidžiamas „Pravdos“ dienraštis pavadino Borisą Jelciną „garbetroška ir netinkamu būti Rusijos Respublikos prezidentu“.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sen Alan Dixon atsiuntė „Draugui“ savo įkalbėtą JAV Senate kasetę, kurioje viešai pasmerkia Sovietų Sąjungą už pranešimą, kad Sovietai nėra atsakingi už įvykusį kruvinąjį smurtą, sausio 13-osios naktį Vilniuje užimant televizijos ir radijo pastatą.

— Lenkijos prez. Lech Walesa, baigdamas savo 4 dienų vizitą Izraelyje, pasakė, jog Lenkija neparduos Sovietų gamintų tankų Sirijai, „kadanai mes nenorime parduoti ginklų Izraelio priešams“.

— Jeruzalės spaudoje pranešė, jog Izraelio Energetikos ministeris Yuval Ne'eman pranešė Knesset nariams, kad su kitų kraštų pagalba pradės rengti branduolinį reaktorių.

— Izraelio vyriausybė oficialiai painformavo JAV, jog paskutiniu metu buvo pasirašytas Damascus mieste Sirijos-Libano „brolystės paktas“, kuris yra rimtas Izraelio saugumui grasinantis faktas prieš jį šiaurinės sienos.

— Kuwaitas nutėisė mirties bausmę žmogui, kuris Persų įlankos karo metu bendradarbiavo su Iraku. Taip pat Saudi Arabija sušaudė septynis žmones už įvairius nusikaltimus, kurie nesurišti su buvusiu karu.

— Austrijos prez. Kurt Waldheim sekmadienį atvyko į Iraną. Sakoma, kad taip pat bandys tartis, kad būtų išleisti pagrobieji vakariečiai, kurie laikomi Libane.

— Pietų Afrika nominavo naują savo ambasadorių Amerikai, kuris gyvena Vermonto valstijoje, sekmadienį priėmė literatūros garbės doktoratą, kurį jam suteikė Dartmouth kolegija. Rašytojui jau 72 metai. Jis 1974 m. buvo išvartas iš namų. Solženitsynas atsisako duoti pasikalbėjimus spaudai, tad jis nekalbėjo ir diplomų įteikimo iškilmėse ir nepasiliko vaišėse. Vaisėse nepasiliko ir Elizabeth Dole, kuri čia pasakė pagrindinę kalbą.

— Filipinuose Amerikos ten esanti karinė vadovybė įsakė evakuoti tūkstančius amerikiečių iš Clark aviacijos bazės, kai netoli esąs vulkanas prasiveržė ir pradėjo „spjaudyti“ akmenimis ir karštais pelenais. Šis vulkanas — Pinatubo neveikė šešis šimtmečius.

— Londono spaudoje pranešė, kad Sadler's Welsh Operos kompanija užsidarė, kadangi turėjo 900,000 dol. nuostolių. Pažadėtos aukos sumažėjo ir nepadengė išlaidų.

Kinija parduoda raketas Pakistanui ir Sirijai

JAV teikia privilegijuotą statusą

Beijingas. — Vakarų diplomatai ir ekspertai susirūpino Kinijos dalyvavimu raketų prekyboje. Kinijos kariškiai pradeda siųsti dvi naujas raketas Sirijai ir Pakistanui, o galbūt ir kitiems kraštams. Tos naujos raketos, kurios būsiąsios daug tikslesnės, negu kad Sovietų Scuds raketos, kurias naudojo Irakas, jau yra baigiamos gaminti stadijoje ir greitai pasieks ginklų rinką.

Kinijai trūksta pinigų ir todėl nori parduoti ginklus, bet tai yra prieš Vakarų valstybių nusistatymą, kurios nori sumažinti tarptautinį apsiginklavimą. Kai sumažėjo Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos ginklų siuntimas bei jų prekyba, tai Kinija pradėjo užimti jų vietą. Kinija tačiau nurodo, kad ji daug mažiau parduoda ginklų, negu Amerika ir Sovietų Sąjunga. Jei Washingtonas gali parduoti ginklus Viduriniams Rytams, tai kodėl Kinija negali parduoti? Kinijos ginklų pardavimas dar tebėra užuomazgoje, palyginus su JAV, bet pradėdamas kelti klausimas, ar nereikia sulaukyti Kinijai duodamas, kaip palankiausias valstybei, prekybos lengvatas. Tegu ji moka nesumazintus mokesčius už tarifą, rašo AP žinių agentūra.

Pakistanas pasirošęs

Kad Amerika susirūpino šia nesena ginklų pardavimo problema, rodo ir tai, kad ji siunčia savo vieną iš Valstybės departamento sekretoriaus asistentų — Reginald Bartholomew į Beisjną, kuris ten bus birželio 17-19 dienomis ir diskutuos ginklų pardavimo klausimus. Kinija taip pat priėmė prezidento Busho kvietimą dalyvauti liepos mėnesį didžiųjų konferencijoje, kurios metu bus diskutuojami ginklų suvaržymai Vidurio Rytų regionui.

Kinija, kaip Vakarų diplomatui praneša, baigia paruošti M-9 ir M-11 raketas ir planuoja jas parduoti Sirijai ir Pakistanui. Sužinota, kad tokių raketų iššovimui jau paruošti takai Pakistane, taigi, turi būti ir raketos. M-11 raketos gali skristi maždaug 180 mylių ir turi branduolinius užtaisus — sprogstamąsias raketos dalis. Pakistanas taip pat galys turėti ir branduolinę bombą. Dėl to yra labai susirūpinusi Indija.

— Nobelio premijos laureatas Aleksandras Solženitsynas, kuris gyvena Vermonto valstijoje, sekmadienį priėmė literatūros garbės doktoratą, kurį jam suteikė Dartmouth kolegija. Rašytojui jau 72 metai. Jis 1974 m. buvo išvartas iš namų. Solženitsynas atsisako duoti pasikalbėjimus spaudai, tad jis nekalbėjo ir diplomų įteikimo iškilmėse ir nepasiliko vaišėse. Vaisėse nepasiliko ir Elizabeth Dole, kuri čia pasakė pagrindinę kalbą.

— Filipinuose Amerikos ten esanti karinė vadovybė įsakė evakuoti tūkstančius amerikiečių iš Clark aviacijos bazės, kai netoli esąs vulkanas prasiveržė ir pradėjo „spjaudyti“ akmenimis ir karštais pelenais. Šis vulkanas — Pinatubo neveikė šešis šimtmečius.

Kita raketa — M-9 siekia 375 mylių nuotolį ir gali pasiekti taikinius visame Izraelyje. Sakoma, kad Sirija finansavo M-9 raketos pagaminimą.

Ginčas dėl nuotolio

Kai JAV Saugumo tarybos viršininkas Brent Scowcroft 1989 metų gruodį lankėsi Bejinge, jis išgavo Kinijos pažadą, kad raketos nebus parduodamos Vidurio Rytams. Šiandien kinai daugiau nebesako, kad „šiuo metu“ neparduos raketų. Iš čia kilo ginčas, ką kinai laiko vidutinio nuotolio raketomis. Jomis kinai priskaito tas raketas, kurios gali skristi 625 mylias. Todėl pagal kinų pažiūras, M-9 ir M-11 raketos neįeina į vidutinio nuotolio raketas ir gali būti parduodamos. Vakarai buvo nustebinti, kad Kinija pastatė branduolinį reaktorių Alžirijai, Kinija taip pat parduodanti „sunkųjį vandenį“ Indijai.

Nakui neduoda vizos

New Yorkas, 1991 birželio 6. Lietuvos Informacijos Centras praneša, kad TSRS blokuoja vizą LIC Washingtono skyriaus vedėjui Viktorui Nakui, kuris dažnai yra ejęs AT-bos pirmininko Vytauto Landsbergio vertėjo pareigas jo vizitų užsienį metu.

Pasak šaltinių Maskvoje ir Washingtono, Nakas yra įtrauktas į „juodąjį sąrašą“, kurį LKP (TSKP) CK pirmasis sekretorius Mykolas Burokevičius sudarė ir įteikė KGB. Turimomis žiniomis, sąrašas išvardina keliadešimt nepageidautinų užsienio lietuvių, kurie agituoja prieš sąjunginę sutartį ir užsiima kitokia „antisovietine agitacija bei propaganda“.

Protestas Sovietams

Nako vizos trukdymas protestuoja Lietuvos Respublikos bei JAV Kongreso atstovai. Laišku ar telefonu protestus sovietų ambasada Washingtono davė JAV Kongreso Helsinkio komisijai, sen. Bill Bradley (D-NJ), sen. Donald Riegle (D-MI), sen. Charles Robb (D-VA), sen. John Warner (R-VA) ir kongr. Frank Wolf (R-VA).

Savo laiške TSRS ambasadoriui Viktor Kompletov, kongr. Chris Smith iš New Jersey rašė: „Esi dirbęs su Naku daugiau 6 metus, kaip Helsinkio komisijos ir Atstovų rūmų Užsienio reikalų komiteto narys. Labai gerai pažįsti puikią ir patikimą informacijos tarnybą dėl kurios Lietuvos Informacijos Centras ir pats Viktoras Nakas yra žinomas ir gerbiamas“.

Nako žmona Kristina gavo vizą.

KALENDORIUS

Birželio 12 d.: Anupras, Dovė, Kristijonas, Mikantė, Ramūnas, Rūta.

Birželio 13 d.: Antanas Paduvietis, Akvilina, Kunotas, Sklavė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:25. Temperatūra dieną 79 l., naktį 59 l.

SKAUTYBĖS Klaidos

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

VYR. SKAUTININKO PLK. JUOZO ŠARAUSKO 50-TIES METŲ ŽUVIMO SUKAKTĮ MININT

OSVALDAS ŽADVYDAS

(Tęsinys)

Žygyje i mirtį

Birželio 25 naktį buvom prikelti ir visus išvarė į kiemą. Vykio rikiavimas žygiui, žygiui i mirtį. Visas kalėjimas buvo

J. Šarauskas

evakuojamas. Minskiečių kalinių teigimu, kalinių galejo būti tarp 4-5 tūkstančių politinių ir kriminalinių kalinių. Išakė visiems mesti daiktus: paklodes, indus, apsiaustus, nes jie nebuvo reikalingi. Tai buvo ženklas, kad kur nors užmiestyje sušaudys. Vadeiva išėjo, jei kas išeis iš rikiuotės, bus nušautas bei išpėjimo. Per miestą varė bėgte. Šokom per bombų išmūstas galias duobes, sulaukė tramvajų bėgius bei lavonus, žuvusius nuo bombardavimų. Lietuviai buvome voros gale. Kai pasiekėm autostradą Minskas-Smolenskas-Maskva, sulėtino žygi, paėjo ir gretos. Lietuviai veržėmės į priekį. Po poros valandų pasisekė prasi-
veržti į priekį.

Lietuvių tarpe buvo nusilpusių: senyvo amžiaus Lašas, plk. J. Petraitis, plk. B. Giedraitis, mjr. Vladas Opulskis, kurio kijos kaulas buvo sužeistas Lietuvos nepriklausomybės karys. Jis komisarą prašė, kad paimtų į gurguolę. Šis g įsakė sargybiniui „privesti į poriadok“, (sutvarkyti). Sargybinis išvedė jį į krūmus ir ten nušovė. Tai įvyko 1941 m. birželio 25 rytą.

Plk. Šarauskas rūpinosi nusilpusiais. Jis turėjo mažą gabaliuką duonos bei saujelę cukraus. Jis lakstė nuo vieno prie kito ir duodamas trupinėlių duonos aiškino, kad nereikia praryti, bet laikyti po liežuviu, susidariusios seilės, nuramins troškuli. Bet ir jo jėgos išseko.

Mirtininkų gretose žingsniavo užsispyręs žemaitis, visą žemaitiją pėsčias išvaikščiojęs registruodamas, fotografuodamas kopylėtės. Ir dabar žingsniavo, jokio nuovargio nepaisydamas, duodamas ki-
tiems patarimus. Tas asmuo – profesorius fizikas Ignas Končius. Žymus visuomenės veikėjas, daug dirbęs skautų organizacijose: buvo studentų skautų korporacijos ir Studentų draugovės garbės narys, išeivijoje JAV-se 1947-54 Aka-
deminio Skautų sąjūdžio valdy-

bos pirmininkas, Lietuvių Skautų sąjungos tarybos nuolatinis narys, daugelio akademinių draugijų garbės narys. Čia tik probėkšmais pažymėjau dėl vieno fakto. Vakare, prieš saulei nusileidžiant, priėjome didelį mišką ir sustojom. Nusilpusį plk. Šarauską aš laikiau už parankės, nes pats nebegalėjo eiti, svirduliavo. Tuo metu prie plk. Juozo Tumo priėjo prof. I. Končius ir nustebo, kad plk. Šarauskas visiškai pasikeitė, pradėjo kliedėti, aiškino, kad mes esame išduoti. Rankos mostu parodė į mišką bei enkavedistus. Aiškino, jog miške būsim sušaudyti. Tuo laiku enkavedistai mums įsakė eiti nuo plento kairėn į mišką. Miške įsakė sustoti grupėmis po trisdešimt, sėsti kur stovim ir nekalbėti, nejudėti. Kas nevykdys, šaus bei išpėjimo. Tą dieną buvom nuo Minsko atžygiavę 45 km. Prof. Končius atsiskirdamas palingavo galva ir patarė man globoti Šarauską. Kai atsėdėm, Šarauskas, sėdėdamas priekyje, atrėmė pečius į mano kelius. Jis pamatė ant autostrados sunkvežimį, kuriame buvo statinė su vandeniu, iš kurios enkavedistai gėrė. I greta sėdinčius jis kreipėsi, kad nueitų atnešti jam vandens. Kas norėdamas patogiau atsėsti ant žemės kilstelėdavo, sargybinis pastebėjęs judant, paleisdavo iš automatinio šautuvo seriją šūvių virš kalinių galvų. Pagalbos nesulaukęs jis skundėsi, kad nustojo draugu. Sutemus, mums įsakė gulti, kur sėdėjome. Ryta, dar prieš saulei tekant, pasigirdo komanda kelti. Bet Šarauskas neregavo, nejudėjo. Pradėjom masažuoti, purtyti, pasisekė atgaivinti. Pusryčiams isakytą sustoti po dvidešimt, gavom po kepalą 2 kg duonos. Peilių neturėjom, stipresnieji laužė ir gabalais dalinosi. Silpnieji liko be duonos, nes neužteko. Šarauskas, gavęs gabaliuką duonos, sustiprėjo. Tačiau žygio metu vedžiau jį už parankės. Kalėjimo kieme su Šarausku aptikom prie namo įkasta statinę, lietaus vandeniui nubėgti. Joje dar buvo vandens. Šarauskas įlipo į statinę ir atsėdėjo ant krašto. Riešukiais pyliavo vandenį ant jo galvos ir nugaros. Po to jis jautėsi stipresnis, sakė galėsiąs žygiuoti. Poilsui susėdome greta paltu, kurį buvau gavęs Minsko kalėjime iš nežinomo lietu-
vio. Šarauskas pradėjo aiškinti, kad jis įdėjęs nosinę į dešinę kišėnę, o dabar ji esanti kairiojoje. Tai išdavimo ženklas. Nusi-
vilko ir grąžino man paltą. Končius įtikinėjo, kad niekas nebuvo priėjęs prie mūsų, jokio išdavimo nesą. Neįtikino. Sutemus, vėl atgavo samonę. Kai vidurnaktį enkavedistai rikiavo mus po keturis ir skirs-
tė į tris grupes, mudu buvom

Atvykstančio Lietuvos prez. Vyto Landsbergio Marquette Parke laukia akademines skautijos nariai – Danutė Penčylaite, Adomas Didžbalis ir Vida Damijonaitė.

Nuotr. Jolanda Laas

SKAUTININKŲ SUSITIKTUVĖS CHICAGOJE

Užaugę lietuviškoje skautybėje, net išblokšti iš Tėvynės, su skautija ryšio nenutraukdami veikiame laisvojo pasaulio kraštuose, kelių kontinentų apimtyje. Nors veikla sąlygojama skirtingų gyvenimo aplinkybių, mus jungia įsipareigojimai, meilė skautiškai idėjai ir lietuviybei. „Lietuviškos skautijos stiprybė glūdi tame, kad kiekviena proga stengiamės susibėgti ir aptarti savo reikalus. Organizacija tik tada sveika ir efektyvi, kai visi nariai jaučia atsakomybę ir priklausomumą“, – vėliausiam susibūrimui teigė LSS Tarybos pirmininkas vs fil. Sigitas Miknaitis. O kad tą priklausomumą jaučiame, liudija gausus dalyvavimas LSS šaukiamuose suvažiavimuose, stovyklose, platesnio ar siauresnio pobūdžio pasitarimuose, posėdžiuose. Net su skautija nesusijusių bendruomeniškų įvykių, kaip dainų ir tautinių šokių švenčių, kongresų ir kitomis progomis stengiamasi susibėgti, pasitarti, pasidalinti rūpinimais klausimais, atnaujinti pažintį, užmegzti naujas, nors trumpą valandėlę pagyventi bendrą praeities išgyvenimų prisiminimus, ateiti

atskirti ir daugiau nebesutikim. Červenės žudynės enkavedistai įvykdė naktį iš birželio 26 į 27.

Šarausko grupėje išlikę gyvi pasakojo, kad išvairius iš kalėjimo jis jautėsi fiziškai sustiprėjęs. Bet išgirdęs pirmus šūvius taip pergyveno, jog toliau eiti nepajėgė. Lietuviai paėmė jį vesti už parankės. Bet enkavedistas įsakė jį paleisti. Šarauskas sustmuko. Enkavedistas dviem šūviais nušovė plk. Šarauską.

Prof. I. Končius buvo paskirtas į tą pačią grupę, bet tuoj perkeltas į kitą, kuri liko kieme be apsaugos ir išsigelbėjo nuo mirties. Sušaudytųjų lavonus palaidojo birželio 29 d. Senkapiuose. Erškėtynuose pasislėpę Anatolijus Chmieleuskas, ltn. Alfonsas Žebrauskas, Kazys Grušas ir šio straipsnio autorius stebėjome liūdnas laidotuves. Ankstyvesniuose prisiminimuose, spausdintuose „Kary“, minėjau, kad niekas nužudytųjų kapo neprižiūrė ir laiko slinktyje jis dings be pėdsako.

(Bus daugiau)

ties veiklos siekiais. Tenka džiaugtis, kad Muzikos savaitės ir Dainų šventės proga Chicagon suvažiavę skautininkai, es ir vadovai, es gegužės 25 d. rytą susirinko bendravimui Jaunimo centro maž. salėje.

Sueigą organizavo s. Aldona Palukaitienė, ji jai ir vadovavo, pradėdama trumpu pasveikinimo žodžiu ir „sušilimui“ visus įtraukdama dainon. „Atgimė Tėvyne“ apjungė visus čia susirinkusius „namiškius“ ir svečius, kurių arti 50 susirinko iš Hyanis Porto, Omahos, Detroito, Worcesterio, Bostono, Toronto, Los Angeles, Floridos ir kt. Sueiga neformali, be ypatingos darbotvarkės, draugiškas-skautiškas minčių pasidalinimas perpinamas dainomis.

Pirmasis savo problemomis pasidalino LS Brolijos Vyriausias skautininkas vs Gediminas Deveikis. Jo, atrodo, didžiausias nūdienis rūpestis – jaunų tautinių šokių suradimas. Jaunieji ventgia įsipareigojimo ne dėl patirties stokos, kiek dėl su veikla susijusio „popierizmo“, išryškinto nūdienio jų lietuvių kalbos trūkumus. Ragino vyresniuosius skautininkus pasisiūlyti jaunesniems pareigūnams talkon, tvarkant įvairius raštikus reikalus ir atpalaiduojant jaunuosius tiesioginiam darbui su skautais. Užsiminė ir apie Jubiliejinę stovyklą, kuri (pagrindinė) numatoma Lietuvoje, bet dėl tenykštės politinės padėties netikrumo esą daug klausytų. Numatomos ir antrinės Jubiliejinės stovyklos kraštuose, kur veikia LSS. JAV-se siūloma tokią stovyklą ruošti Rake arba Atlanto rajone.

LSS Vyriausios skautininkės vs Birutės Banaitienės sveikinimą perskaitė Seserijos vadijos narė vs Irena Markevičienė iš Worcester, MA.

ASS vadijos pirm. vs fil. Edmundas Korzonas pranešė, jog siekiama, kad laisvajame pasaulyje veikiantieji ASS nariai labiau jungtųsi į politinį darbą ypač Lietuvos laisvinimo pastangose. Pastebėjo, kad Lietuvoje atsikurianti ASS dalis aktyviai reikiąsi politinėje ir visuomeninėje veikloje.

LSS Tarybos pirm. vs fil Sigitas Miknaitis pareiškė, kad ryšiams su Lietuvoje atgimtančia skautija tampa reikalinga atsiveria naujos veiklos plotmės. Paminėjo, kad rengiantis dalyvauti Jubiliejinėje

PASIKEITIMAI LS SESERIJOS VADIJOJE

LSS Vyriausia skautininkė vs Birutė Banaitienė praneša, kad: Ramiojo vandenyno rajono vadeivė vs Laima Jarašūnienė gegužės 5 d. perdavė pareigas s. Danutei Giedraitienei. Naujos vadeivės adresas: 3959 Franklin Ave., Los Angeles, CA 90027. Tel. 213-665-4082.

Atlanto rajono vadeivė vs Dalė Lukienė birželio 1 d. perdavė pareigas s. Aldonai Pintsch, 139 High Crest Drive, West Milford, NJ 07480. Tel. 201-838-9150.

IŠLEISTI NAUJI ŽENKLIUKAI

Lietuviškosios skautybės fondas išleido menišką dail. Prano Lapės pieštus ženkliukus klijavimui ant siunčiamų vokų. Šie ženkliukai yra tąsa ankščiau išleistųjų iškilniųjų lietuvių dailininkų serijos ženklų. Jūs galite įsigyti pas LS fondo atstovus vietovėse, kur yra lietuvių skautų vienetai, arba kreipiantis į Lietuviškosios skautybės fondą, 17 Tyler Rd., Lexington, Mass. 02173, Č. Kiliuli. (k.n.)

stovykloje Lietuvoje, dabar jau turėtume pradėti darytis ir informotis, kur ir ką galima gauti, kokių inventorių pasirūpinti ir kaip jį ten nugabenti. Lietuvos skautija visko stokoja – turime jai padėti.

Vadovų, jų lavinimui susirūpinę vs fil Česlovas Kiliulis ragino nepraleisti progos pasinaudoti Gilvelio kursais, šiemet vykstančiais Rytų rajone. Moterų skiltis jau sudaryta, vyrų – dar esančios kelios vakuojančios vietos. Taip pat ragino „Ažuolų“ ir „Gintaro“ vadovų mokyklon pasiūsti pajėgiuosius jaunuosius vadovus, es. Patvirtino, kad nežūrint kokios būtų sąlygos – Jubiliejinę stovyklą Lietuvoje įvyks. Kvietimas laisvojo pasaulio lietuviams skautams jau gautas.

Didelę staigmeną pateikė kaliforniškų skautininkų penketukas – Eugenijus Vilkas, Albinas Sekas, Zigmas ir Birutė Viskantai, Gediminas Leškys. Jie sudaro komisiją administruoti palikimą a.a. Onos Motiekienės, nuosirdžios gerų darbų, o ypač skautiškos veiklos rėmėjos, savo turta palikusios Ramiojo vandenyno rajono skautams. Palikimo globėjai – Zigmas ir Birutė Viskantai. Dabar, kai visi prašo aukų, kaliforniškiai nutarė savo rėmėjos palikimu pasidalinti su kitais: 3,000 dol., paskirtus Lietuvos skautijai, Lietuvos Skautų sąjungos tarybos pirm. F. Šakaliui perduos LSS Tarybos pirm. Sigitas Miknaitis. Skautų „Aidui“ paskirtą dovaną priėmė žurnalo administratorė vs Albina Ramanauskienė. Čekis buvo įteiktas ir ilgametė „Skautybės kelio“ redaktorė jvs Irena Regienė 25-erių metų sukaupę „Skautybės kelio“ rinkinių paruošimui skautiškiems archyvams. Apie šį kaliforniečių skautišką-krikščionišką pasidalinimą savo dovanomis bus paskelbta atskiru straipsniu.

Sueigai baigiantis, Česlovui Kiliuliui vedant, visi dalyviai smagiai „Suko ratelį“. Paskui sustoję ratu padainavo, baigdami su „Lietuva brangi“ ir „Ateina naktis“.

Po sueigos visi buvo pakviesti vaišintis ps. Jievos Paulauskienės rūpestiui gražiai paruoštomis vaišėmis, kurioms gardumynus aukėjo Chicagos skautininkų draugovės narės. Dar valandėlę pabandė visi skirstėsi patenkinti vėl galėję susibėgti, mintimis pasidalyti. Už šią progą padėką tenka sueigos iniciatorei s. A. Palukaitienei ir vaizės organizavusiai ps. J. Paulauskienei.

DRUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerate mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)	\$50	\$30	\$25
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

PAVADUOJA VF PIRMINKŲ

Vydūno fondo pirminkui knygų leidimo reikalais išvykus į Lietuvą, jį pavaduoja fil. J.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priešais Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p.-7 v.v., antr. 12-30-3 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p., penkt.
ir šešt. 9 v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLIETUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ
CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Variakojienė, 3715 W. 68th
Street, Chicago, IL 60629, tel.
708-585-8649.

DR. ROMUALDAS POVILAITIS

DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. ANTONAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ – FLAUČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453-2533
Tel. 708-636-3113

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

BAISUSIS BIRŽELIS

Kiekviena šeima ir tauta turi savo džiaugsmo ir liūdesio valandas, kuomet turime susitoti, susimastyti ir prisiminti tuos, kurių jau nebėra. Lietuva savo ilgoje istorijoje taip pat yra turėjusi įvairių likimo smūgių. Buvo iškilimai ir nuosmūgiai. Pergalės ir pralaimėjimai. Senos žaizdos yra jau užgyjusios, kraujas ir ašaros išdžiūvusios, ir daugelis iš jų esame užmiršę. Gal nebūtume užmiršę, jeigu būtume turėję savo rašytoją. Svetimieji mums ją rašė. Dažnai jie rašė taip, kaip jiems patiko. Maskva ir šandien ją teberašo.

Rašo apie „išlaisvinimą“ ir sovietinę tautų draugystę. Žinoma, kraujo, ašarų ir „gulgū“ jie nemini. Ne tik nemini, bet bijo, kad ir kiti nepaminėtų. Už tai mes turime tuos apokaliptinius įvykius ir to žvėries vardą ir granitą iškalti, ugnimi įdegti, kad liktų tautos istorijai. Birželio 15-toji negali iš mūsų tautos atminties išnykti. Okupacija prasidėjo 1940 m. birželio 15 d., o po metų prasidėjo didieji tautos trėmimai. Dešimtys tūkstančių kūdikių, vaikų, moterų ir senelių buvo išplėsti iš namų, suvaryti į gyvulinis vagonus ir išvežti į tolimąją šiaurę.

Tokių baisių įvykių modernioji istorija nežinojo. Toks planas negalėjo gimti nors ir didžiausių nusikaltėlių smegenyse, bet buvo kažkoks apokaliptinio žvėries sugalvotas. Už tai pasaulis mūsų ir suprasti negali. Nes žodžiais mes negalime to pavaizduoti. Be to, tiek tuomet, tiek dabar jie melniau klausosi Maskvos melo. Dar niekas neparašė mūsų tautos kančių epo, kuris po pasaulį pasklistų ir milijonams apie tai kalbėtų.

Reikia Homero ir Dantės, kad amžiams tai išliktų. Žydų Babilono belaisvė, prasidėjusi prieš 2577 metus, nebuvo tokia baisi, kaip Sibiro tremtis. Kadangi jie grįžo į Jeruzalę, dargi su šventyklos indais. Kelinta dalis iš Sibiro sugrįžo ir ką iš ten parsivežė? Bet jie tos nelaisvės neužmiršo, nes apie tai Pranašų knygos užrašyta liko. Žymieji pasaulio rašytojai ir kompozitoriai nemirštami kūrinių jame. Kas nėra girdėjęs Nabucco — vergu giesmės? Reikia Homero, kad jis tremtinių kelius ir kančias aprašytų. Kas parašys „Likimo“ arba tautos kančių „Nebeįtąjia simfonija“? Kad pasaulis užsi emes smulkiais reikalais, savo sąžine ir svetimu kailiu kurti „naujoji pasaulio santvarka“. Tuomet reikia kažko labai dramatiško, kad pasaulis būtų laikinai savo dėsmei atkreiptas, kad akis atidarytų. Ar mes pajėgsime tai padaryti? O gal ir mūsų balsas dingęs, kaip ištremtųjų aimanos, taigos pūgos užpustytos. Kaip tu kūdikį verksmas, kurie iš bado ir šalčio mirė prie Laptevų jūros. Tie, kurie teisinguosius vaidina, labai susirūpinę, kad

pasaulis tirono sukrūvintų rankų nematytų, kad kraujas jo gražios šypsenos ir „taikos“ karūnos nesuteptų.

„Nuo šaltų Laptevų jūros pakrančių / ir snieguotų Altaus kalnų / jūs susgrįžate prie Nemuno kranto / ir savo paliktųjų namų“. Jeigu kas pusiau paliejęs ir sugrįžo, tai tėvynė nelaukė jo išskėstomis rankomis, o „gimtieji namai“, jeigu dar nebuvo nugriauti, tai juose stribas ir atėjūnas jau gyveno. Sugrįžusiems savame krašte vietos nebuvo, o ir „savi“ lietuviškais žodžiais juos „neprimuštais fašistais“ vadino. Tokia tad buvo praeitis, ne vien tik heroizmas, bet ir išdavikai.

Ir tai turi būti įrašyta ir įamžinta, kad nedingtų ateinančioms kartoms. Kad būtų žinoma, jog buvo tokiu, kurie už 30 skatų tėvynę ir savuosius pardavinėjo. Ir Rašte Judo vardas yra pasilikęs, kad žmonija žinotų. Ir dabar tokiu dar daug yra! Tokius reikia žinoti ir nuo jų atsiboti, reikia žiūrėti, kad jie nesuteptų trispalvės koto. I laisvės šventyklą nevalia įeiti suteptomis rankomis ir nešvariais kojomis. Purvinus ir partizaniškus už durų palikti reikia. Tik apsilavę ir rankomis susikabinę, galime prie Baltijos jūros išlikti. Stiepių vėjas šaltas ir stiprus, o priešas nužmus. Muravjovas ar Gorbachiovas tai tik skirtingos kaukės, o už jų Maskvos imperializmas, kuris šimtmečiais dar nėra pasikeitęs. Ir be didelio kraujo praliejimo jis nepasikeis.

Tautinis atgimimas bent gražino tautai jos istoriją, kuria okupantas ir jo tarnai slėpė ir klastoję. Žmonės komunizmo tikrąjį veidą jau pamatė, tad jie pradėjo slėptis ir maskuotis. Pradėjus nusikaltimus į viešumą iškelti, yra nusikaltimai, bet nėra nusikaltėlių. Atgavus savo tautinę samonę ir pradėjus praeitimi domėtis, buvo pradėta viešai kalbėti apie trėmimus ir partizaniškas kovas. Galulaukėse ar pamiškėse ant buvusių partizanų kapų atsirado gėlės ir kryžiai. Kitų kaulus iš pelkių graibste, kur jie buvo sūti sumesti. Tauta norėjo savo kaulus susirinkti, tad pradėjo grįžti tremtinių karstai nuo Baikalo, Altaus ir Igarkos. Orausčiuose jų vardais buvo išrikuotos, su vardais ir be jų. Vainikais ir gėlėmis papuošti, jie grįžo į tėvynę, užbaigę savo tremtį, kad atsigultų poilsiui ir protėvių žeme, kuri senolių prakaitu permirkusi ir genties krauju persunkta, kad jų kaulų nepustytų taigos vėjas, kad vakarais juos aplankytų lakstingalos giesmės ar sienapjūvių daina.

Atsistatčiusios Lietuvos kariai prie jų kapų turėtų duoti priešaika: „Niekumet neužmiršti ir niekuomet neatleisti. Kad laisvė turi būti ginama!“ Jų eilėse buvo ir mažytis karstelis, ant kurio vos vienas rožės žiedas tetilpo. Gerai, mažyti, kad i protėvių žeme tu atvažiuai. Ar tau, tokiame mažame, gulėti vietose ir laukiniuose stėpiuotose, tarp mongolų ir kurganų, kur klaukūs stepių vėjai kaukia? Čia, tavo protėvių žemėje vėjas tau atneš lopšinės dainą, kurios gal neteko tau girdėti.

J. Ž.

Mes visi skundžiamės, kad nėra laiko, o elgiamės taip, lyg jo turėtume begales.

Seneca

Aš neieškau kitų krikščionybės įrodymų, kaip „Tėve mūsų“.

Mme de Staël

KULTŪROS DIENOMS PRAĖJUS

Laimėjimus ir pralaimėjimus išsivija pajus tik vėliau

ANTANAS JOTAUTAS

Užsidarę scenos uždanga ir daugelio šalių durys. Ne paskutinį kartą sales pripildė operos, premijų išteikimo, baletų ar dainų šventės mėgėjų. Daugelis džiaugiasi programos įvairumu, svečių gausumu, aktorių ar dainininkų pasirodymu. Tai nebuvo eilinės pasirodymo, kuriose kai ką parodo, kai ką galima pamatyti, bet negali visuotinai pasidžiaugti, pasirinkti mėgiamą sritį ir išrinkti meninius dalykus. Šioje daugiau kaip savaitę buvo sukoncentruotas visoks menas, visokie renginiai ir visokie pasireiškimai.

Ar visi buvo patenkinti tokiu plačiu ir dideliu meno parodomu? I klausimą net negalima atsakyti, kai kiekvienas galėjo rinktis pagal savo skonį. Klausytojų, žiūrovų, meno mėgėjų Amerikoje, juo labiau Chicagoje užtenka. Ir laimėjimai nepasirodė tuojau, viską užbaigus: pralaimėjimai taip pat nematuojami nepatenkintaisiais. Visuomet buvo ir bus patenkintų, kad gali laisvai dalyvauti meniniuose, kultūriniuose renginiuose, bus ir nepatenkintų, kad turi atiduoti savo dalį dalyvavimu ar bent prisidėjimu, nes negali pasirodyti tik išsivijus jau niekam tikęs padaras.

Premijų išteikimas

Palieskime tik svarbiausias kultūrinių dienų dalis, nes visų detalių negalima apimti. Premijos jau teikiamos kelintą kartą, labai iškilmingai, pasikliaujant komisijų sprendimu. Ar visuomet komisijos, kurios renka premijuotą asmenį ar vieneta, yra tam kompetentingos, tai jau kultūros tarybos reikalas. Ji skiria arba prašo sutikti komisijon įeiti.

Reikia manyti, kad parengiami geriausi savo srities specialistai, bet ar jie visuomet specialius sprendimus padaro, ar jie visada gali bent daugelį patenkinti, tai jau kitas klausimas. Kita komisija tikrai parinktų kitą vieneta ar kitą asmenį, bet vargu būtų vel visi tos srities ar artimi patenkinti išrinkimu. Iš tikrųjų negalima rinkti kelių tinkamų premijų, kai skiriama tik viena ir tik vienas tėra tos srities ir tu metu laureatas.

Buvo girdėti ir šiemet balsu, kodėl tam ar kitam nepaskyrė premijos, nors jis redaguoja žurnalą, nors jis dirba politinį ar

visuomeninį darbą. Bet dar iki šiol nebuvo skirtos jokios premijos už visuomeninį darbą, už praeities darbus, vertinant tik tai, ką jie pastaraisiais metais padarė ar padaro, kaip jie tarnauja Lietuvai ir išsivijus lietuviams. Reikia atsiminti, kad greitai net nebus kam skirti premijų, nes tie, kurie šandien dirba savo srityje, mažėja ir retėja jų skaičius.

Ir šiemet premijos buvo paskirtos išrinktiesiems, bet tai nereiškia, kad nėra kitų vertų premijos. Daugelis rašo, vaidina, režisuoja, veda radijo valandas, bet nedaugelis gauna premijas. Jų paskyrimas nėra toks lengvas, kaip atrodo tiems, kurie tik iš tolo žvelgia ir premijomis susirūpino jau po jų paskyrimo kitiems veikėjams.

Opera — jungtis

Apie operos muzikinę, vaidybą dalį turi rašyti recenzentai. Bet ja čia užsimename tik kaip jungtį, kurioje pirmą kartą tilpo išsivijus ir Lietuvos teatro ir operos žmonės. Ne visiems atrodo, kad buvo sujungtos geriausios jėgos, bet visi, bent daugelis buvo patenkinti, kad galėjo matyti vienoje scenoje stovinčius, dainuojančius grojančius ir diriguojančius dviejų tautos dalių specialistus — menininkus.

Jei pati opera „I Lituani“ ir ne visiems buvo naujas renginys, tai visiems buvo nauja sudėtis,

kuri pasiėmė našta, kad opera išvystų scenos šviesas, kad jos muzika ir melodijos pasiektų klausytojų ausis, kaip naujas pastatymas. Buvo matomi skirtingi charakteriai, jaučiama skirtingų mokyklų jungtis, idomus savas ir svetimas dirigavimas. „I Lituani“ pasirodė naujoje šviesoje ir naujas pastatymas. Operos sudėtyje buvo parodyta, kad galima sujungti, nors ir ne visuomet sėkmingai, menininkus, kurie nešė vergijos pančius, ir menininkus, kurie naudojami laisvę ir pamažu atėjo į amžiaus pabaigą, tuo pačiu ir meninio pajėgumo galą. Dabar išsivija papildyta tautos turtu, pasirodo gyvos tautos dalimi.

Dainų šventė

Kultūrinių dienų viršūnė buvo vis dėlto dainų šventė. Dėl jos suvažiuavo chorai ir jų globėjai, dėl jų suvažiuavo jų draugai ir palaikytojai. Buvo taip pat daugelis, kurie iš kitų miestų į Chicago vyko tolimus kelius dėl operos, bet daugiausiai dėl dainų šventės. Ne dėl to, kad dainų šventė būtų meniniu atžvilgiu aukščiausio lygio, bet dėl to, kad joje dalyvavo artimieji ir pažįstami, kuriuos galima tik švenčių proga sutikti. Tautiniai šokiai buvo lyg dainų šventės pagražinimas, bet padori dainos ryši su tautiniu šoku.

Daugelis dainų šventės ne-laiko didžiausiu meniniu pasireiškimu. Buvo paimtos i

Dr. Saulius Jankauskas (kairėje) ir A. Šumanas įteikia Floridos lietuvių auką „Gyvybė Lietuvai“ koordinatoriui LKRS R. Razgaitiui.

Nuotr. D. Sakaitės

repertuarą liaudies dainos, ir tos girdimos kiekvienoje sueigoje. O reikėjo pasirinkti bent dalį ir tokių, kurias pagal liaudies melodiją sukūrė mūsų žymieji kūrėjai, kompozitoriai. Negalima reikalausti, kad visos dainos būtų tik kūrėjų sukurtos, bet aranžuotos tik liaudies melodijos, kai šandien yra tiek naujų dainų, buvo tikras komisijs chorų pažeminimas ir manymas, kad jie negalės padainuoti rimtesnių dainų. Čia turės taip pat pasisakyti recenzentai, nes jie daugiau nusimano negu eilinis klausytojas.

Taip pat dainų šventėje būtina sukoncentruoti geresi dirigentes, muzikinius mokslus baigusius, nes dirigavimas nėra garbės ženklas, o tikra pareiga ir tikras mokėjimas bei patirtis.

Kiti pasireiškimai

Kultūros dienos buvo tikrai labai turtingos savo pasireiškimais ir visuomenės užėmimu. Poezijos diena, nors buvo tik

viena, davė susipažinti daugeliui su vieno laikotarpio poezija, reiškančia ilgesį tos žemės ir tėviškės, kurią paliko daugelis, bijodami komunizmo teroro ir eidami į nežinią, kartais į nenumatytą vargą.

Baletas ir koncertas buvo atgaiva tam tikrai visuomenės daliai. Tomis programomis galėjo gėrėtis ir eilinis žmogus, nes tai buvo aukšto lygio, kultūringi, tautiniai pasireiškimai, kurių nemato mūsų bendrija dažnai ir negirdi pigiai. Tai menas, kuris daugeliui suprantamas, o jei baletas ir mažiau suprantamas, tai parodo lietuvių grakštumą ir išlavintą liaunumą, kurio čia nedažnai galime matyti.

Meno parodos, kurios buvo net keliose vietose ir kelių menininkų, galėjo sutraukti didesnius skaičius meno mėgėjų, kritikų ir savų žiūrovų. Čia buvo grafikai, dailininkai, fotografai. Tai ne eilinės parodos ir neeiliniai įvykiai, kur galima gėrėtis visomis sritimis, pasirinkti, kas labiausiai patinka. Jei ir čia buvo nepatenkintų, tai tik dėl to, kad ir i meną dažnas žiūri pagal savo supratimą ir norą matyti. O čia menininkai nepataikavo žiūrovui, bet žiūrovas turėjo prisitaikyti prie meno supratimo ir pasigėrėjimo.

Negalima užmiršti ir pobūvio, kuris yra lyg visų pastangų užvirsavimas ir pabaigimas. Čia susitinka pabendrauti, pasikalbėti, aptarti, kas patiko ir kas nepatiko. Tie išpūdziai dar per švieži ir subjektyvūs, bet pobūvis — tai visos kultūros ir visų žmonių pabendravimas ir pasižmonėjimas. Jame mažai kalbų, o daug asmeninių išpūdzių ir spėjiojimų apie ateities kultūrinius reiškinis, šiuo metu apie Pasaulio Jaunimo kongresą Pietų Amerikoje. Kultūros dienos ir liks gražiu prisiminimu ir paskata ateičiai.

KRUVINASIS SEKMADIENIS

KAZIMIERAS ZALENSAS

2

Tankai

Tuo tarpu ekrane pasirodžiusi diktore Eglė Bučelytė pranešė nerima keliančią žinią: „Link televizijos bokšto važiuoja šarvuotųjų ir tankų kolona!... Žmonės minutėlę nušėčiuvo, nutilo jaunimo dainos ir klegesys. Net pagyvenusios moterys, sėdėjusios ant suolo, pakilo, sužuro i gatvę, įsiklausė i tolimą grėsmingą gaudimą.

Staiga, lyg perkūnas, sutrinko patrankų sūviai. Dar ir dar karta. Sūvių aidas, lyg lavina, ritosi nuo Karoliniškių kalvų žemyn, perskėdė Nerį, gaudė, šniokštė Vingio pušynę, sukeldamas pragarišką išgąsdintų varnų riksmą.

„Žmonės, nebijokite, jie šaudo tuščiais šoviniais!“ — ramino ir drąsino ekrane pasirodęs Krašto apsaugos departamento generalinis direktorius Audrius Butkevičius. Po kelių minučių jis vėl pasirodė ekrane: „Pirmoji ataka atlaikyta! — Televizijos bokštas neužimtas! — Šia žinią man ką tik perdavė Radijo ir Televizijos komiteto pirmininko pavaduotojas Kaušpėdas!“

— Valioooo! — sugriauždėjo minia. Tačiau netrukus vėl nutilo.

„Televizijos bokštas puolamas iš kitos pusės!“ — pranešė diktore Eglė Bučelytė. Rankoje ji laikė telefono ragelį, pranešinėjo žinias tiesiogiai „iš mūšio lauko“. „Man ką tik pranešė, kad prie Radijo ir Televizijos komiteto artėja šarvuotieji, tankai ir karinės

mašinos su desantininkais!“... Jos žodžius slopino patrankų ir automatų sūviai prie televizijos bokšto ir link mūsų artėjantis užimas, žlegėjimas.

Moterys užsilpo ant suolo, su baimė žiūrėjo gatvės link. Tiksliai kamputyje, savo pasaulį, meilėi šnekučia-vosi mergytė ir nedidelis juodas šuniukas.

— Tankai!... — nubangavo balsai. — Nuo Vingio parko, Konarskio gatvė prakriokė keletas šarvuotųjų terksdami kulkosvaizdžiais.

— Lietuva! Lietuva!... — skandavo žmonės, užtrenkdami baimę ir sūvių garsą.

Gatvės pusėje, prie senojo restauruojamo pastato, drioksteliu grūdama statybininkų pastatyta apsauginė tvora.

— Desantininkai! Desantininkai! — Jų čia prilindo kaip tarakonų! — pradėjo šaukti paaugliai, užsikorė ant apsauginės tvoros. Ūmai griuvo žemyn, šaukdami: „Šaudo! Tikrai šaudo! Kulkomis!“

Iš tikrųjų, kulkos, kaip ugniniai botagai, kapojo, džeržgė statomo priestato sieną, tiško, atsimušusios i rūmų tinką.

Tankai įžlegėjo iš Konarskio gatvės, pro geltoną autobusą su užrašu „Kupiškis“.

„Desantininkai įsiveržė i Televizijos bokštą! — Man ką tik pranešė telefonu: „Tankai trauko!“... ir staiga neliko nei diktore, nei krate: nuo trenksmo televizorius išlaktė šipuliais, sužvangėjo krisdami stiklai, iš priegangio išvirto ten stoviniavę ir rūkė policininkai.

— Prisidinkite ausis ir nosis! — šaukė jie žmonėms, traukdami iš terbelių dujokaukes. Girdėjau tik viena ausim, — kita, atrode, švino pripilta. Atsisukęs i gatvę, pamaciau tanką, spiginantį i minią prožektorium. Staiga jis spjovė ugnimi i glaudžiausią jaunimo būrį, skandavusį „Lietuva! Lietuva!“ — Sprogimas, kibirkščių fejerverkas, dūmai, sužeistų mergaičių klyks-

mas!... Iš miesto pusės, kaukdamą artėjo greitosios pagalbos mašina.

— Vyrai! Vyrai, čionai! — Jie lenda pro langus iš kiemo pusės! — susijaudinusi pranešė iš rūmų vidaus atbėgusi moteris.

— Bučelytė užmuš! — šuktelejo greta stovėjęs rudabarzdus kupiškėnas, šokdamas i nebesaugumą prieangį. Lyg kokios magiškos jėgos pastūmėti, puolėme vidun. Siauru koridorium, slidinėjami ir klupdami ant stiklo dūzėnu, keliasdešimt vyrų i moterų, bėgom pirmyn. Ūmai pirmieji sustojo, lyg ikasti, stipriai apšviestame erdviame hole.

— Studijos tenai! — Dešinėje! — šaukiau sustojusiems, braudamasis i priekį ir ranka rodydamas i ilgą pritemdytą koridorių. Ton pusėn žiūrėjo ir sustojusieji. Iš ten bėgo aukšta, stambi moteris mojuodama ranka ir išgastigai šaukdamas:

— Atgal! — nušaus! — Visus iššaudys! — ji užstojo kelią įbėgusiems. — Ten apačioje, guli nustumas jų žmogus. Jie sako, kad mes nužudėm. Dabar grasina visus iššaudyti! — Atgal, žmonės! — šaukė ji ir susigūžė nuo sūvių, suterškusių iš koridoriaus galo. Kulkos žybciojo, taškė granito tinką, lenkė žmones prie žemės.

— Atgal! Del Dievo, — nušaus!...

Ir žmonės siūbtelejo atgal, pargriovė mane aukštelininką ant stiklų, patys griuvo ant manęs... Išvirtes lauk, sustojau apdujęs dešinėje, kur stovėjau anksčiau. Artyn, artyn, spigindamas prožektorium, kriokė tankas su desantininkais, žarstanciais ugni viršum žmonių galvų. Staiga žmonės, stovėję priešais, kažkur dingo, nugarmėjo i tamsą. — Tai desantininkai, šokę tiesiog ant jų galvų i pargriovę po žlegiančią pabaisą, puole i rūmų prieangį.

(Bus daugiau)

DIDŽIOSIOS SPAUDOS KLAUSIMU

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Su pasigėrėjimu perskaičiau Vytauto Šeštoko straipsnį (Draugas, gegužės 31), kuriame jis sielojasi informacijos apie Lietuvą stoka didžiojoje spaudoje ir stebisi, kad ji ignoruoja įvykius Lietuvoje ir mažai ar net jokio dėmesio neskyrė Vytauto Landsbergio viešnagai Amerikoje. Panašiai buvo, kai 1989 metais į Ameriką iš Lietuvos atplaukė trys jachtos, per audras ir viesulus perskrodusios Atlantą, kad savo drąsiu žygiu išgarsintų Lietuvos vardą. Kapitonai ir igulos buvo mūsiškių iškilmingai sutikti su šampanu ir muzika, bet nei spaudoje nei televizijoje nebuvo jokių žinių. Kas kaltas? Vytautas Šeštoka mini Lietuvos informacijos centrą Washington, kur nepaformuoti reporteriai aprašys Lietuvos prezidento atvykimą? Kas juos painformavo? Juk ir tada New York'o uoste nebuvo jokių reporterių, o buvo tikėtasi, kad spaudos ir televizijos atstovai patys atsiras ir viską aprašys... Ne, taip nėra. Jei dar neturime savo „lobby“, tai bent turėtume steigti taip reikalingus „viešųjų santykių“ biurus, kurių uždavinys būtų ne biuletenius siuntinėti, bet asmeniškai informuoti spaudą, jos atstovus pasiekiant telefonu ar apsilankant biurose.

Iš patyrimo žinau, kad spauda nėra neprieinama, bet tam yra reikalingos pastangos. Kai balandžio mėnesį Clevelande lankėsi „Gimtojo krašto“ redaktoriaus padėjėjas Vytautas Katilius, aš paskambinau telefonu didžiojo dienraščio „The Plain Dealer“ populiariam reporteriui Bill Miller ir jam apibūdinau savo svečią, pasiūlydama su juo padaryti pokalbį. Reporteris susidomėjo ir mums sudarė nepaprastai malonias sąlygas su juo susitikti. Pokalbis buvo ilgas, specialus fotografas darė nuotraukas. Po to Katiliui buvo aprodytos patalpos, kuriose dirba reporteriai ir žurnalistai su moderniška komunikacine aparatu. Patyręs, kad Katilius rytojaus dieną išvyksta, Bill Miller pasirūpino, kad straipsnis pasirodytų kitą rytą, kas iš tikro yra nepaprastai gražus gestas iš jo pusės, nes tokie nesensacingi straipsniai paprastai laukia savo eilės keleto dienų. Taigi galiu įsivaizduoti, kaip Clevelando dienraštis būtų aprašęs Landsbergio buvimą. Lygiai taip pat kitų asmenų iniciatyva buvo padaryti „Plain Dealer“ reporterių pokalbiai su eile žymių lietuvių, kaip su Stasiu Lozoraičiu, dirigentu Gediminu Purliu, Atlanto išvykos kapitonais ir t.t. Klausimas, ar Los Angeles mieste kas nors painformavo savo dienraštį apie Landsbergio atvykimo detales? Šeštoka rašo, kad priemiesčių, Chicagos ir kiti laikraščiai plačiai ir palankiai rašė apie Lietuvą ir jos prezidentą. Juk jie iš kur nors gavo informaciją. Jau vien tas faktas parodo, kad vienur spauda buvo informuojama, kitur — ne.

Aš ne kartą mūsų spaudoje keliau „lobby“ ir „public relations“ reikalingumo klausimą, bet nebuvo jokios reakcijos. Per ilgą eilę metų įsitikinau, kad dalis veikėjų prenumuoja mūsų spaudą, bet — jos neskaityto, nebet apie juos pačius yra rašoma ir yra įdėtos jų nuotraukos. Organizacijos į amerikiečius eina su rezoliucijomis ir „atstovavimais“, bet tiesioginio ir asmeniško kontakto su spauda ir televizija neužmezga. Daug kartų Clevelando televizijoje buvo rodomos mūsų tradicinės Kūčios, minėjimų pamaldos ir kiti įvykiai. Televizijos stotys buvo painformuotos ir pakviestos. Vienas televizijos kanalas 1989 Kalėdų proga atvyko į lietuvių namus ir nufilmavo specialiai paruoštą Kūčių vakarą „vaidinimą“. Ir visa tai tik asmenišku kontaktų dėka.

Mūsų žurnalistai gali prasi-
veržti į didžiąją spaudą, ir kai kurie yra jau tai padarę, tik mūsų visuomenė apie tai mažai nežino. Nors nepatogu, bet esu priversta prisipažinti, kad perėtais metais buvau „The Plain Dealer“ dienraščio pagerbtas kaip viena iš geriausių atviro forumo rašytojų, per metus atrinkus tik dvyliką. Man buvo įteikta marmurinė plaketė su bronzinėje lentelėje įrašyta mano pavardė ir 1917 metų pirmo „Plain Dealer“ sunkvežimio modeliu. Su pasipiktinimu laikraščiu rašiau apie „Lietuvos vardo žeminimą“, ją vadinant „mažyte“, išvardindama eilę už ją mažesnių valstybių. Kritikavau spaudą už Lietuvai prikergtą „maištingumo“ epitetą, o vieną sekmadienį (1990 liepos 29 d.) mano straipsnis buvo patalpintas su didele pačios redakcijos uždėta ant-

rašte: „Atgal į istorijos knygas apie Lietuvą“ (Back to the History Books on Lithuania), at-sakant į užgaulų ir klaidinančių straipsnį apie Lietuvą („Rusijos-Lietuvos istorija prasidėjo 1940 metais“). Autorius net nepriklausomybės laikotarpį vadino „farsu“. Tame pačiame dienraštyje Lietuvos reikalais kartais pasireiškia dr. Viktoras Stankus ir jaunesnės kartos atstovas Edvardas Klimas, kuris sukoncentravo savo žinias ir energiją į kompiuterių tinklą, per kurį yra palaikomi tiesioginiai ryšiai ir su Lietuvos parlamentu.

Kad mūsų žmonės mažai reagu-
uoja, pakartotinai įsitikinau šios savaitės pradžioje. Eilę metų Clevelando skautininkės

Washingtono Statbury salėje surengtame pagerbime. Iš kairės: Ivars Godmans, Latvijos min. pirm., prezidentas Vytautas Landsbergis, vertėjas, Edgar Savisaar, Estijos min. pirm. Nuotr. Broniaus Čikoto

kapų puošimo dieną tautiš-
komis vėliavėmis papuošia lietuvių kapus. Gaudu ir ispūdinga, matant trispalvį jūrą. Parašiau „Plain Dealer“, kad tos vėliavės simbolizuoja Lietuvos laisvės mirtį ir kad kiekvieno amerikiečio pareiga yra prisidėti prie nelaisvės jungą nešančių tautų kovos, vadovaujantis Amerikos laisvės principais. Nors tai buvo darbo diena, bet dienraštis išėina kas rytą ir yra pruneratoriams pristatomas į namus. Savaitgalio susiejime patyriau, kad mažai kas mano rašinį skaitė, bet mane sugraudino telefonu paskambinęs senosios ateivių kartos atstovas: „Perskaičiau, nuvažiavau į kapines, pamačiau

vėliavėles ir apsiverkiau... Kaip gaila mūsų Lietuvėles“... Vytautas Šeštoka kelia rimtus klausimus, bet gal ir jo balsas liks tik balsu tyruose. Turime įsteigti „lobby“, turime skatinti mūsų tautiečius domėtis ir vietinė didžiąja spauda ir joje reaguoti. Bet svarbiausia yra įsidėmėti tai, kad tik, „jei belsite, jums bus atidaryta“. Nereikia laukti, rankas sudejus, kad mums kas skirtų dėmesį be mūsų pačių pastangų, bet asmeniškai informuoti, kviesti, pranešinėti. Išvados yra aiškios... Tik žemo būdo ir tamsių sąžinių žmonės savo liežuviais gali taikyti mirtinus smūgius.

J. Guilbert

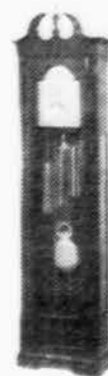
Some People Are Getting Carried Away With Our Celebrate America CDs.

ŽMONĖS SUŽAVĖTI
MŪSŲ „CELEBRATE
AMERICA“
CERTIFIKATAIS

Žmonės, kurie myli Ameriką, jaučia naują įsipareigojimą ateičiai ir dvasinį pakilimą. Susižavėkite ir jūs! Taupykite pas mus! Mes žengiamo į ateitį, savo klientams siūlydami aukštų nuosimčių sertifikatus ir specialias dovanas.

Įnešdami nuo \$2,500 iki \$50,000 3½, 5½ arba 7½ metų terminui, galėsite išsirinkti dovaną. Pasirinkimas didelis: elektroniniai namų apyvokos reikmenys, elektroniniai įtaisai, video, baldai, kompiu-

teriai, pianinai, spalvotos televizijos patio baldai, „microwave“ krosnelės, vėsintuvai, žolės pjovimo mašinos ir net deimantiniai papuošalai. Visos dovanos, kaip ir mūsų sertifikatai, yra aukštos kokybės, pagamintos garsių firmų, kaip General Electric, RCA, Apple, Minolta ir Kimball.

Aukšti nuosimčiai ir specialios dovanos — tai mūsų „Celebrate America“ CD programa.

„Celebrate America“ CD — tvirtas finansinis produktas, vertas Standard Federal

banko vardo. Jau 80 metų kai mes padedame žmonėms realizuoti „American dream“: nuosavą namą, pirmąjį automobilį, aukštąjį mokslą, finansiškai tvirtą ateitį. Tad, švęskite su mumis. Standard Federal bankas turi talentą padėti žmonėms taupyti!

SFB
Standard Federal Bank
for savings

Chicago
4140 S. Archer Avenue
(312) 547-1140

Chicago
2555 W. 47th Street
(312) 525-1063

Chicago
6141 S. Archer Avenue
(312) 767-5296

Downers Grove
3110 Forest Avenue
(312) 963-1140

Evergreen Park
190 W. 55th Street
(312) 336-4000

Hickory Hills
13311 Hickory Road
(312) 336-1000

Ill. Creek
Shopping Center
141 W. 55th Street
(312) 336-1000

Lombard
2314 Main Street
(312) 667-1140

Oak Lawn
1901 S. Central Avenue
(312) 474-3300

Oak Lawn
15300 S. Pulaski Road
(312) 424-5910

Palmer Heights
6410 W. 127th Street
(312) 371-4400

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REAL ESTATE

**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus, Aptamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit
už apdraudą nuo ugnies ir automobilio
pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS

[VEDIMAI — PATAISYMAI]

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir
užmiestį. Dirbu greitai, garantuoti ir sąži-
ningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS
Kreiptis į Hermis Decksy
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

PARDUODAME LIETUVOJE

AUTOMOBILIUS:

LADA 2106 \$4,000. LADA 2107 \$4,300.
LADA 2108 \$4,300. LADA 2109 \$4,500.
Mašinos naujos su dviejų metų ga-
rantija. Taip pat pervedame pinigų už
10% ir mažiau, pagal sumos dydį. At-
siskaitymas tik po paslaugų suteikimo.
Skambinti ar rašyti:

GEYSER IMPORT EXPORT INC.
7667 W. 95TH ST.
SUITE 208
HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457
Tel. (708) 430-0030
FAX (708) 430-0153

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE
• Namų pirkimas ir pardavimas
• MLS kompiuterių ir FAX pagalba
• Veltui namų įvertinimas
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Vieni agentai kalba lietuviškai
• Nuolaida pensininkams

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Irena Blinstrubienė,
Realtor Assoc.
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

PAŠAUKĖ MANE...

Ši knyga — tai dabartinio
Popiežiaus Jono Povilo II bio-
grafija, kurią parašė Jo artimas
jaunystės draugas, su kuriuo jis
bendradarbiavo nuo 1940 iki 1978
metų. Knyga yra išversta į anglų,
prancūzų, vokiečių, italų, japonų ir
kitas kalbas. Iš lenkų kalbos į
lietuvių kalbą išvertė kun. Ričardas
Jakutis. Knyga turi daug iliustracijų,
352 psl. Spaudė „Vilties“ spaus-
tuvė 1990 m. Vilniuje. Kaina 10
dol. Su persiuntimu — 12 dol. Illi-
nois gyventojai dar pridėda 80 ct.
valstijos mokesčio.
Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4245 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

ŠALIS, KURIOJE GYVENAM, kelionių po JAV įspūdžiai. Vincas Šalčiūnas. 296 psl. ...	\$12.50
LAIKO PAGRĖBSTAI, atsiminimai. Vladas Kulbo- kas. 336 psl. ...	\$8.00
ANAPUS HORIZONTO, australiškos novelės. Ava Saudargienė. 189 psl. ...	\$9.50
GYVENIMO AKIMIRKOS I dalis. Atsiminimai. Liu- das Dambrauskas. 676 psl. ...	\$12.00
GYVENIMO AKIMIRKOS II dalis. Atsiminimai. Liudas Dambrauskas. 462 psl. ...	\$10.00
SULAUŽYTI KRYŽIAI, atsiminimai, eilėraščiai. Antanas Miškinis. 301 psl. ...	\$6.00
MEŠKOS MAUROJIMO METAI, romanas. Kazimieras Barėnas. 444 psl. ...	\$15.00
LIETUVOS BEI LIETUVIŲ KRIKŠTAS IR 1387-METAI. Jonas Dainauskas. 352 psl. ...	\$15.00
LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, sudarė J. Andrius ...	\$10.00
VILNIAUS MIESTO PLANAS, spalvotas ...	\$9.00
TRYŠ KALBINĖS STUDIJS. Jonas Užpurvis. 263 psl. Kasėtė Lietuvių Saugų tarnė. ...	\$40.00
ATGAVĖ VILTĮ, pertvarkos tekstai. Vytautas Landsbergis. 225 psl. ...	\$18.00
LIETUVIŲ KELIAS KRIKŠČIONYBĖN, istorinė apžvalga. Stasys Maziliauskas. 311 psl. ...	\$10.00
LENKŲ OKUPACIJOJE IR JŲ KALĖJIMUOSE, atsiminimai. Povilas Petkevičius. 187 psl. ...	\$8.00
PO AUKŠTAISIAIS SKLIAUTAIS, poezija. Bernar- das Brazdžionis. 191 psl. ...	\$20.00
CROSSES IN THE ARCTIC, atsiminimai. Matilda Melienė. 179 psl. ...	\$5.00
A RADIANCE IN THE GULF, atsiminimai. Nijolė Sadūnaitė. 148 psl. ...	\$5.95

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti,
užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiun-
timo išlaidos.

Lietuvos partizanai su ginklais senais laikais.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS VOKIETIJOJE

Romuvos Lietuvių Moterų klubas, vadovaujamas pirminkės Eugenijos Liucienės, su-ruošė 1991 m. gegužės 4 d. Huettenfelde Motinos dienos minėjimą. Po pamaldų kaimo katalikų bažnyčioje įvyko pilies salėje minėjimas. Jį atidarė klubo pirmininkė Eugenija Liucienė, visus nuširdžiai pasveikindama ir pristatydamą programos atlikėjus. Ypatingai pirmininkė pasveikino visas motinas, kurių garbei ši šventė buvo surošta. Kaip motinos simbolį Laura Šiugzdinytė, 3 metų, Daina Šmitaitė, 3 metų, ir Lina Šmitaitė, 5 metų, pasveikino vyriausią minėjime dalyvavusią moterį, 92 metų, įteikdamos jai puokštę gėlių.

Po atidarymo kalbėjo Lietuvos parlamento narys Antanas Račas apie motinas, apie motiną Tėvynę Lietuvą ir apie paskutinius įvykius Lietuvoje. Rimtąją programos dalį užbaigė Laimutė Lipšytė, deklamuo-dama eilėraštį apie motiną. Meninę dalį atliko ansamblis „Vienkiemis“ iš Lentvario Lietuvos. Ansamblio sudaro aukšto lygio menininkai. Jie yra daug koncertavę Lietuvoje ir užsienyje. Pilnos sudėties grupė viešėjo pirmą kartą Vokietijoje. Ansamblio įgroti įrašai skamba per Lietuvos radiją ir televiziją. Jų buvo galima išgirsti ir renginio metu Vokietijos lietuviams, nes ansamblio nariai juos pardavinėjo kasėtės formoje. Po minėjimo buvo galima pasizmonėti, užkandžiauti ir išgerti, veikė dešrelių ir steikų pardavinėjimo stalias, buvo baras ir kavinė, veikė laimėjimai su labai aukštos vertės laimikiais. Be to, buvo suorganizuotos dvi parodos. Pirmoji buvo Meilės Veršelienės paveikslų paroda. Dailininkės kūrinių yra abstraktūs paveikslai, kuriuose matyti devynioliktojo amžiaus pabaigos ir dvidešimtojo amžiaus modernistų menininkų įtaka. Ji dažniausiai vartoja aliejaus, akvarelės ir akrilo techniką, tačiau dažnai maišo ir kelias technikas viename

McCormick Place parodų centre gegužės 21 baigėsi paroda restoranų savininkams. Joje buvo rodoma šiukšlių mašina, kuri išskirsto išmetamus bute-lius pagal stiklo spalvą ir juos sudažo, kad užimtų mažiau vietos prieš išvežimą. Vis daugiau miestų reikalauja, kad restoranai savo šiukšles sorti-ruotų šiukšlių perdirimui („re-cycling“).

kūrinėje. Ypatingai dėmesio verta yra pačios dailininkės sukurta trijų dimensijų aliejinė technika, kurios dar neteko matyti lietuvių dailininkų paveikluose. Antroji paroda buvo lietuviš- kų tautinių juostų paroda. Juos- tas, išaustas rankdarbių meni- ninkės P. Damijonaitienės iš Vilniaus, buvo galima užsi- sakyti. Kainos vokiškėmis mar- kėmis buvo palyginus žemos. Menininkė žadėjo vėliau at- siųsti juostų duplikatus užsisakiusiems. Dailininkė Damijonaitienė su savo juos- tomis yra žinoma Lietuvoje ir užsienyje. Ji yra jau net ir Amerikoje su savo juostomis buvusi. Dabar ji aplan- kė Vokietijos lietuvių. Minėjime ir parodose buvo apie 400 tau-

tiečių ir kitataučių. Lietuviai buvo suvažiuavę iš visos Vokie- tijos, buvo net svečių iš tėvynės Lietuvos.

Tuo pačiu laiku gimnazijoje viešėjo ir mergaičių krepšinio komanda iš Lietuvos. Viena iš trenerių dviguba aukso medalio laimėtoja olimpinėse žaidynėse — Angėlė Rupšienė. Mergaitės Vokietijoje žaidė prieš Heilidelbergo amerikiečių gimnaziją ir prieš Heilidelbergo ir Viernheimo klubų komandas. Visas rungtynes didele persvara laimėjo. Be to, susitarta su Hei- delbergo ir Viernheimo koman- domis apie jų vizitą Lietuvoje šią vasarą.

Motinos dienos minėjimas ir meno parodos buvo didelis pasisekimas. Visi paruošimo, pravedimo ir sutvarkymo dar- bai buvo atlikti veiklaus Romu- vos Lietuvių Moterų klubo na- rių ir jo nenuilstančios pirmi- ninkės Eugenijos Liucienės. Jau dabar Vokietijos lietuvių laukia sekančių metų Motinos dienos šventės.

Petras Beržas

Brighton Parko salėje kalba Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis. Dešinėje matyti — JAV LB pirm. dr. A. Razma ir vicepirm. B. Jasaitienė. Nuotr. Rasos S. Miliauskaitės

A.†A. LIUDVIKAI DARGUŽIENEI (ILEKYTEI)

mirus, jos vyrui, broliui ALFONSUI ILEKIUI su šeima ir artimiesiems reiškia užuojautą:

Valė ir Antanas Skriduliai
Regina ir Bronius Snarskiai
Irena ir Jonas Kapčiai
Ona ir Kostas Žolynai
Vladė ir Gediminas Lapėnai
Elzė ir Ignas Bumeliai

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, sekmadienis nuo 2 iki 3 v. p.p. iš Seton Hall Universi- teto stoties, 89.5 FM bangos. „Music of Lithuania“ pro- gramos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmadienis girdimos nuo 1 iki 2 v. p.p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060. Tel. 908-753-5636.

BIRŽELIO MĖNESIO MINĖJIMAI

Mieli lietuviai,

Minime birželio mėnesio iš- vežimų ir antrojo pasaulinio karo pradžios penkiasdešimt- metį. Abu įvykiai buvo tragiški lietuvių tautai, žymėjo jos nepriklausomybės užgnaužimą, užtrukusį pusę šimtmečio. Da- bar prisikėlus tauta tą sovie- tinę skriaudą bando atitaisyti. Mūsų visų pareiga priminti pasauliui tas aplinkybes, kurios vedė į planuotą mūsų tautos genocidą ir reikalauti, kad Atlanto charta ir visuotiniai teisių deklaracijos principai būtų pilnai įgyvendinti.

Šių įvykių minėjimai, mes tikimės, jau suplanuoti atski-

ruose Lietuvių Bendruomenės vienetuose ir visose lietuviškose organizacijose. Nors tie minėjimai turi atkreipti pa- saulio dėmesį, jie taip pat reikalingi ir mums, kad nepamirštume tų skaudžių is- torinių įvykių, kad nepraras- tume bendros tautinės sąmonės.

Šiuo istoriniu momentu mums išeivijoje labai svarbu priminti savo gyvenamo krašto politinei vadovybei tarptautinės teisės patvirtintą tautų apsi- sprendimo nuostatą, kurį praei- tais metais net du kartus yra iš- reiškusi lietuvių tauta. Demok- ratija be apsisprendimo teisės yra tik iliuzija ir tai mes visais būdais turime priminti JAV

DRAUGAS, trečiadienis, 1991 m. birželio mėn. 12 d.

5

prezidentui, Kongresui, kitiems atsakingiems valdžios atsto- vams bei Amerikos žmonėms. Panaudokime šią sukaktį Lietu- vos laisvės įtvirtinimui.

1941 m. birželis yra mūsų tau- tos masinio naikinimo pradžia.

Priminkime visiems, kad skelbiama naujoji pasaulio teisinė tvarka turi šią skriaudą mūsų tautai be kompromisų atitaisyti.
JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

A.†A. ANTANAS PUTIS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.
Mirė 1991 m. birželio 10 d., 8:35 val. vakaro, sulaukęs 81 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Šiauliuose. Amerikoje išgyveno 61 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Antanina Yourgai- tė, sūnūs: Anthony G. Putis, C.P.D., Edward Putis, marti Patricia; svainė Helen Aldonis su vyru Bruno ir dukterėčia Mary Aldonis.

Priklausė Don Varnas American Legion Post #986, Knights of Columbus, Cardinal Mundelein council #3024 fourth degree member; Lietuvos Vytiams, #112 kuopai.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, birželio 12 ir ketvirtadienį, birželio 13 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks penktadienį, birželio 14 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 v. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnūs, svainė ir dukterėčia.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 312 476-2345.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-0852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

(Bus daugiau)

APLIKIMUS

x Pedagoginio lituanistikos instituto išvyka sekmadienį, birželio 16 d., vyks rektorius dr. Jono Račkauskas vasarvietėje Beverly Shores, Indianoje. Šv. Mišias 11 val. rytą aukos kun. J. Juozavičius. Po pamaldų trumpas tragiškųjų birželio įvykių minėjimas. Vėliau pietūs ir malonus laisvalaikio pabėdavimas. Kviečiami visi rėmėjai, lektorai, absolventai, studentai, jų tėvai ir švėkšniškių draugijos nariai.

x Chicago's Amerikos Lietuvių Taryba Baisių birželio įvykių minėjimą rengia birželio 16 d., sekmadienį, Marquette Parke. Po pamaldų 12 val. diena minėjimas parapijos salėje. Paskaitą skaitys buvęs Sibiro tremtinys inž. Povilas Vaičekas. Vieni kviečiami dalyvauti.

x Jaunimo stovykloms būtų naudingas vaikiškas ar rimtesnis teleskopas, kuris kokios šeimos nebūtų naudojamas ir kur nors rūšyje ar aukšte pusiau užmirštas laukia jaunų žvaigždžių stebėtojų. Galintys tokį teleskopą dovanoti prašomi kreiptis į kun. A. Saulaitį, kuris stovyklose tenka praversti dar ir astronomijos bei gastronomijos užsiėmimus, tel. 312-737-8400.

x Studentai, jei norit rimtai pastudijuoti lietuvių kalbą, literatūrą ir istoriją, važiuokite į Lituanistikos seminarą rugpjūčio 4-18 dienomis netoli Chicago. Bus dėstomi devyni kursai: Naujausia lietuvių novelė — prof. Ilona Maziliauskienė, Išeivijos lietuvių poezija — prof. Viktorija Skrupskelytė, Lietuvių kalbos kultūra — kun. Juozas Vaisnys, Dalyvio vartosenos — prof. Antanas Klimas, Vertimo mokslas ir praktika — prof. Violeta Kelertienė, Lietuvių socialinis ir kultūrinis vystymasis Amerikoje — prof. Aleksandras Gedminas, Lietuvių kultūros atgimimai — prof. Vytautas Kavolis ir prof. Alfredas Bumblauskas iš Vilniaus. Kviečiami visi lietuviškai kalbantys suaugusieji, nuo studento iki pensininko amžiaus.

x Už a.a. dr. Antano Pustelniko sielą šv. Mišios bus aukojamos birželio 15 d. 9 v.r. St. Mary of Scotland bažnyčioje, 9837 S. Throop St., Chicago. Draugai ir pažįstami kviečiami Mišiose dalyvauti.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadienį 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvinkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Audrius Polikaitis, „Grandies“ tautinio jaunimo ansamblio nuolatinis muzikos vadovas, gegužės 11 d. ansamblio tradiciniame vakare buvo suorganizavęs specialią muzikinę palydą, kurią sudarė Audrius Polikaitis, Darius Polikaitis ir Zigmars Mikūziš.

x Tautinių šokių kursai bus rugpjūčio 18-25 dienomis Dainavos stovykloje. Kursuose bus pristatytas 1992 metų šokių šventės repertuaras. Norintieji dalyvauti prašomi registruotis pas Šokių instituto pirmininkę Dalią Dzikiene tel. 203-521-6028.

x Vincas Ignaitis „Žmonių Socialinis gyvenimas“, išleista Toronto, Kanadoje, 1991 metais, su trumpu autoriaus aprašymu. Knyga nėra didelė, tik 62 psl., bet labai svari ir išsamiai nagrinėjanti socialinį gyvenimą ir jo psichologiją.

x Chicago's arkivyskupijos tarnyba išsiuokusiems katalikams rengia metinę programą spalio 18, 19 ir 20 d. Woodfield Hilton and Towers viešbutyje. Konferencijos pokalbiai, diskusijos skiriamos atsiskyrusiems, ištuoktiesiems, našlėms bei našliams, vaikams auginantiesiems vienišiesiems asmenims. Daugiau žinių suteikia arkivyskupijos Phoenix raitinė, tel. 312-751-8353.

x Dr. J. Jakševičius, Emilija Gulbinas, Antanas Vaičiulis, visi iš Chicago, Ill., Vytautas Požėla, Omaha, Nebraska, Jadvyga Prokurat, Lake Oswego, OR., Jonas Balbatas, Cleveland, Ohio, Antanas Pocevičius, Omaha, Nebraska, Antanas Vieskalnis, Mass., pratesdami „Draugo“ prenumeratą, kiekvienas pridėjo po 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Pratesė prenumeratą, pridėjo 10 dol. už kalėdines korteles, kalendorių: V. Stanaitis, Antanas Mingėla, Leonė Kybartas, Virgilija Nelsas, Irena Liuleikis, Marija Dapkienė, A. Kavaliūnas, Petras Macnorius, Jonas Vaskevičius, Pranas Simanavičius, L. V. Petrušaitis, Ona Vaitkūnas, Frank V. Razgaitis. Visiems tariame ačiū.

x Sutinkame iš New Yorko ir Washingtono jūsų gimines ir pristatome į Chicago, arba išvežame atgal pigiau, negu lėktuvu. Skambinti iki 12 val. dienos, tel. (312) 434-8618.

x „ŽAIBAS“ NR. 6 — MAISTO PRODUKTAI bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje: 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 6 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druskos, dežė ananasų, 2 dež. džiovintų slyvų, 2 dež. razinų, 64 oz. aliejaus, 1 dež. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina — \$100.00. Kreiptis: „ŽAIBAS“ 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. telefonas (708) 430-8090.

x G. T. INTERNATIONAL, INC., rašo vietinius bilietus ir tvirtina Aerofloto reisu atvykstantiems iš Lietuvos. Taip pat parūpiname profesionalų pasitikimą ir persodšinimą New Yorko bei Washingtono Aerouostuose. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC., 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430-7272.

x Greit parduodu vienos ir dvių šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.

x Prez. A. Stulginskio moksleivių ateitininkų kuopa savo mirusius narius prisimins pirmadienį, birželio 17 d., 9:30 v.r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte aukojamos šv. Mišiose. Mišias aukos kun. A. Saulaitis. Visi moksleiviai kviečiami.

x Lietuvos Vyčių 36 kuopos Brighton Parke susirinkimas bus birželio 17 d., pirmadienį, 7:30 val. vak. mokyklos salėje. Bus kalbama apie Havaus, delegatus į visuotinį susirinkimą. Kreiptis į pirmininkę Evelyn Oželiene.

x A. Tamošiūnas norėtų susisiekti su savo gimnaitės Uršulės Barauskienės (mirusios prieš 20 metų), kadaise gyvenusios Cicero, giminėmis ir draugais Amerikoje. Galima kreiptis: A. Tamošiūnas, Vilniaus 19-29, Panevėžys, Lithuania.

x Patikslinimas. Gegužės 30 d. „Draugo“ laidoje buvo klaidingai parašyti vardai iš Brighton Parko. Turėjo būti: Cary Anna Matulevičiūtė. Už klaidą atsiprašome.

x Cicero Amerikos Lietuvių Taryba rengia tragiškųjų birželinių įvykių sukakties minėjimą birželio 23 d., sekmadienį, Cicero. Iškilmingos pamaldos birželio 23 d. 11 val. r. Šv. Antano bažnyčioje. Šv. Mišias atnašaus ir tai dienai priklausančią pamokslą pasakys kun. dr. K. Trimakas. Pamaldų metu bažnyčioje giedos parapijos choras. Po pamaldų 12 val. minėjimas Šv. Antano parapijos salėje. Paskaitą skaitys „Varpo“ redaktorius Antanas Kučys. Meninę programą dalį atliks Moterų sekstetas, vad. muz. J. Sodaiciū. Eilėraščių deklamuos Sofija Palionienė. Po minėjimo kavutė, kurią paruos I. Pranskevičienė su talkininkėmis. Maloniai kviečiame organizaciją su vėliavomis ir visuomenę dalyvauti minėjime.

x Dr. A. Garūnas, Willowbrook, Ill., Linas Rastavičius, Huntington Beach, Cal., Vitas Kazlauskas, Lemont, Ill., M. Ugenas, St. Petersburg Beach, Fla., Birutė Lesevičiūtė, Chicago, Ill., E. Paulikas, Downers Grove, Ill., „Draugo“ garbės prenumeratoriai, rėmėjai, su prenumeratoriais pratęsimu mokesčių atsiuntė ir po 20 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Dr. Joseph A. Šonta, Akron, Ohio, „Draugo“ garbės prenumeratorius, rėmėjas, pratęsdamas prenumeratą vieneriems metams, pridėjo ir 45 dol. dienašio stiprinimui. Labai dėkojame už paramą.

x Be BELGRADO ir MASKOVOS ir be VARŠUVOS „mielos“, su Lufthansa per Berlyną skrendam MIESTAN GEDIMINO! ČIKAGA — BERLYNAS — VILNIUS SPORTO šventės: 23 liepos iki 08 rugpjūčio nuo \$1,095.00, SPORTO šventės: 25 liepos iki 10 rugpjūčio nuo \$1,125.00, MENO IR MUZIKOS: 22 rugpjūčio iki 07 rugsėjo nuo \$1,125.00 G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. (708) 430-7272.

x KELIONĖ LAIVU KARIJŲ JŪROJE... septynios naktys, keturios salos. Kaina TIK \$972.50 žmogui įskaitant skridimą iš Čikagos, aukštos kategorijos kambarius su vaizdu į jūrą, visas maistas ir net uostų mokesčiai bei „taxes“. Jokio kitokių mokesčių! Išplaukiam š.m. lapkričio 03. Vietų skaičius labai ribotas. Registruotis G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. (708) 430-7272.

x Maironio mokyklos metraštinis (Maironio mokyklos metraštinis)

Redaguoja J. Piasas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Viktoras Šimaitis

Priesaika Tėvynei

Jei laukinis tironas mėgins
Vėl uždėti vergijos grandinę,
Mūsų kraujo auka vėl apgins
Tavo laisvę, brangioji Tėvyne!

Pasiutimas raudono žvėries —
Tai pradžia jo dienos
Paskutinės!
Kaip žvaigždė danguje, sužėręs
Tavo laisvę, brangioji Tėvyne!

Mes su giesme ir meilės daina
Regim Tavo rytojų auksinį!
Laisvės džiaugsmo širdis
kupina

Mums ir Tau, mylimoji Tėvyne!

ATSISVEIKINIMAS

Baigusi lituanistinę mokyklą, jaučiuos liūdna, bet kartu ir linksma. Žinau, kad paaugkau laiko lietuvių, nors kartais ir nenorėjau. Nebuvo lengva važiuoti kiekvieną seštdienį į lituanistinę mokyklą nuo pirmo iki dvylikto skyriaus, bet aš laikau vertai sunaudotą savo laiką. Išmokau kalbėti, skaityti, rašyti ir galvoti lietuviškai. Daug sužinojau apie Lietuvos istoriją, literatūrą ir dabartinę politinę situaciją. Ši brangenybė gyvenimo su manimi visada. Niekada nepamiršiu smagiai praleisto laiko pertraukų metu ir žinau, kad visda turėsiu lietuvių draugus.

Lietuviška mokykla manėje ugdo neuzgesinamą meilės ugnį Tėvynei Lietuvai. Nenorėčiau gyventi be lietuviybės dėl to, kad ji yra tokia svarbi mano gyvenimo dalis. Labai pasiilgstu dienų, praleistų mokykloje. Aš visda būsiu aktyvi lietuvių bendruomenėje. Noriu pasakyti ačiū visiems mokytojams, kurie paaugko savo laiką ir turėjo kantrybės mus mokyti. Taip pat esu dėkinga savo tėvams, kurie man davė šią brangią dovaną — lietuviybę. Lietuvių tarpe užaugau, taip ir mirsiu.

Nuosirdžiai tikiu, kad tikrai verta paaugoti laiką Lietuvai.
Tara Barauskaitė,
Los Angeles Šv. Kazimiero lit. m-los mokinė.
(„Aš čia gyva“)

PASIKEITIMAI LIETUVOJE

Laikraščiai dabar daug rašo apie Lietuvos laisvės atgavimą ir tautos atgimimą. Dabar Lietuvoje leidžiama rašyti, ką žmonės tikrai galvoja. Lietuvoje leidžiamuose laikraščiuose rašoma apie visokius svarbius įvykius, apie kuriuos anksčiau nebuvo galima rašyti.

Ivykiai, kaip demonstracijos, yra objektyviai aprašomi Lietuvos spaudoje. Po daugelio metų Lietuvoje oficialiai leidžiama švesti Kalėdas ir kitas religines šventes. Yra religijos laisvė.

Laikraščiai išreiškia Lietuvos žmonių mintis, norus ir ateities planus. Jie rašo, kad lietuviai nori patys savo kraštą valdyti, turėti savo valią ir daryti politinius, bei ekonominius sprendimus. Jie nori apjungti visus pasaulio lietuvius, kad visi prisidėtų prie tautos atgimimo.

Vilija Leknickaitė,
Toronto Maironio aukšt. lit. m-los mokinė, Kanada.

(Maironio mokyklos metraštinis)

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

„Šalis ta Lietuva vadinasi“ — Viktoro Šimaitis naujos knygos viršelis. Ilustracija — Vlado Vijeikio

MIELAS DIENORAŠTIS

2055 m. birželio mėn. 5 d., 6:30 v.v.

Tik pabaigiau valgyti. Paprasčiau roboto, kad duotų man sąskaitą. Ta vieta, kurioje valgiau priešpiečius, vadinasi „Dešros, duona ir daugiau“. Tai lietuviškas restoranas ir gamina geriausią maistą šioje galaktikos pusėje. Gal tau įdomu sužinoti, ką aš nusipirkau krautuvių? O gi pačios paskutiniausios mados išverstus „džinsus“ ir žibaničius marškinėlius. Pagaliau robotas atnešė sąskaitą. Turiu sumokėti astronomišką sumą pinigų, o aš jų taip mažai turiu.

Vilija Gulbinaitė

SIELA KAIP BITE

(Lietuvių tautosaka)

Vieną kartą išėjo pasi-vaikščioti dvi mergaitės. Buvo vasara. Viena iš jų norėjo miegoti. Ji sakė savo draugei: — Aš atsigulsiu valandėlę, o tu pasidėk šalia manęs.

Ji atsigulė šalia krūmų, o draugė atsisėdė šalia jos, ir ta užmigo. Po valandėlės budinčioji pamatė, kad iš miegančios lūpų išlėkė bite. Ji nuskrido toliau, kur buvo šalia kelio senas gluosnis. Bitelė įlindo į gluosnio išpuvusį vidurį ir neilgai buvusi vėl išskrido. Budinčioji sekė tą bite. Netrukus sugrįžo atgal į miegančiosios burną. Ta netrukus pabudo ir papasakojo savo draugei: — Ar žinai ką aš sapnavau? Aš buvau nuėjusi į šitą išpuvusį medį, ten pamaciau odinę terbą (maišuką) su pinigais. Einame pažiūrėti.

Netikėtai aš sapnavau, tikriausiai ten nieko nėra, — draugė ją nuramino. — Geriau einame namo.

Po valandėlės mergaitė, kuri sėdėjo prie miegančios, nuėjo viena ir ten atrado terbą (maišą) pinigų. Ji draugei apie tai nieko nesakė. Pasakotoja buvo iš Alytaus apskrities. Ji sakė, kad tai buvo tikra tiesa, o jūs galite tikėti ar netikėti, nes tai buvo labai labai seniai.

Iš dr. Jono Balio archyvo.

Turtuolio padas auksu pamuštas, o širdis titnagu. (Utena).

Kur pėdos, ten ir bėdos.

Kas anksti keliai, tam ir Dievas padeda.

DUONA

(Lietuvių tautosaka)

Duoną lietuviai kepėdavo iš grūdų (rugių). Kai javus išskuldavo, dalį jų atnešdavo į vidų, džiovindavo krosnyje. Į krosnį supildavo iš vakaro, kai ji šiek tiek atvėsdavo. Krosnies dugną iššluodavo šluota, surišta iš pušies šakelių ir pritaisyta ant ilgo koto. Susemdavo (išimdavo) pelenus ir anglis, tada pildavo grūdus, juos vienodu sluoksniu išlygindavo po visą krosnies dugną. Po to krosnį uždengdavo krosniadangte. Kad džiovinami grūdai greičiau džiotų, retkarčiais pamaišydavo žarsteliu (ilga metaline lazda). Iš ryto išdžiūvusius grūdus išskaldavo per priekį į indą ar gėdą (medinį indą), iššluodavo krosnį. Kad krosnyje neliktų grūdų, į ją įlisdavo paauglys vaikas ar pati šeimininkė ir šluotraziu sušluodavo iš pakraščiu grūdus į dugno vidurį arčiau krosnies kaktos (angos), paskui susemdavo. Kai kas grūdus džiovindavo supiltus į skardas, karštose krosnyse, retkarčiais pamaišydami, kad nesusūstų (nesuliptų vienas su kitu), nes tada duona būdavo juoda, susalusi (saldaus skonio). Kai džiovindavo javus ant viršaus krosnies, jos viršų švariai nušluodavo ir pildavo 2-3 pirštų storumo grūdų sluoksnį ir džiovindavo kelias dienas.

Išdžiovintų rugių ir kitų javų grūdus susmulkindavo piestose (specialiuose mediniuose induose) ir maldavo girnomis.

P. Dundulienė

ŠIS BEI TAS

Popierių iš medienos (medžio) pradėjo gaminti... vapsvos. Jos atplėšia nuo medžių plonus plaušius, suključia juos savo seilių klėjais ir „presuoja“ (spaudžia). Kad lizdai būtų šiltesni, jos gamina ir kieta kartoną.

Mezgimą virbalais išrado vyrai. Pirmieji mezgėjai atsirado tryliktoje šimtmečio Italijoje. Šešioklame šimtmečio Anglijoje gyveno gerai žinomas katinų mezgėjas William Rider. Mezgimas apie du šimtus metų buvo vyrų privilegija.

KĄ ŽINAI APIE IVYKIUS LIETUVOJE

Dabar Lietuvoje Gorbačiovas rodo savo tikrąjį veidą. Jis įsako kareiviams užimti Lietuvos informacijos centrus. Jis bijo, kad lietuviai, siekdami laisvės, pradės skelbti teisingas žinias ir paneigs jo neteislingą nuomonę. Liana Janušytė,

Dabar Lietuvoje vyksta daug pasikeitimų. Kaip žinote, 1990 m. kovo 11 dieną Lietuvos seimas paskelbė, jog atnaujina Lietuvos nepriklausomybę ir atsiskiria nuo Sovietų Sąjungos. Tačiau komunistinės Rusijos valdovas Gorbačiovas paskelbė, kad lietuviai neteislingai pasielgė. Daug jaunuolių, paimtų į Rusijos kariuomenę pabėgo. Rusija išvarė vius diplomatus ir žurnalistus iš Lietuvos. Tauras Barauskas,

Dabar, kai Lietuva atnaujino savo nepriklausomybę, rusai įvedė daugiau negu 30,000 savo kareivių ir daug tankų. Komunistai užėmė laikraščius spaustuvę ir kitus pastatus. Jie ieško pabėgėlių iš rusų kariuomenės. Aleksas Mitrius,

Dabar Lietuvoje yra labai baisu. Gorbačiovas sakė, kad jis nenaudos tankų ir kariuomenės, bet jis neišlaikė savo žodžio. Rusai jau užėmė daug pastatų ir nutraukė komunikaciją su Amerika. Jie dabar ieško visų kareivių, kurie pabėgo iš rusų kariuomenės. Jie paskelbė, kad grįžę atgal į kariuomenę nebus baudžiami, o neįgrįšieji bus nubaudyti kalinimo bausme. Bus dar blogiau, nes Gorbačiovas išvaro iš Lietuvos visus korespondentus. Danutė Rugienytė, Visi Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m-los mokiniai.

GALVOSŪKIO NR. 146 ATSAKYMAS

Daiktų pavadinimai: morka, boružė, aguona, žirniai ankštyje, vėsnys, pomidoras, braškė. Tarp vaisių ir daržovių yra isimaišiusi boružė, ji yra vabalukas, todėl ir nesiderina.

GALVOSŪKIO NR. 148 ATSAKYMAS

Žiūrėkite skaitlines lange liuose.

GALVOSŪKIO NR. 149 ATSAKYMAS

Kad sugautų 100 pelių per 50 minučių reikia 14 kačių.

GALVOSŪKIO NR. 150 ATSAKYMAS

Antrasis mokynys iš devynių degtukų sudėjo šį anglišką žodį TEN, o pirmasis mokynys iš šešių degtukų sudėjo šį žodį: NIX. Abu atliko sutartus dalykus.

NAUJA KNYGA

Viktoras Šimaitis yra parašęs naują patriotinių eilėraščių knygą, kuri neseniai yra išspausdinta. Ją išleido Švietimo Taryba. Galima gauti ir „Draugo“ knygyne. Ji vadinasi „Šalis ta Lietuva vadinasi“. Spausdino ir iliustravo dail. Vladas Vijeikis.